

الصلوة والسلام عليك يا رسول الله ﷺ وعلى الك و اصحابك يا حبيب الله ﷺ
 سہ ماہی

હિંમતનગર

ہمت نگر

سہ ماہی الحسن

બયાદગાર: કુત્બે હિંમતનગર સરકાર સચ્ચિદ હસન શહીદ رحمة الله عليه

કિબ્લહ કાદરી, રિફાકતી, શૈખુલ હદીષ દારુલ ઉલૂમ જમદાશાહી યુ. પી.

દારૂલ ઉલૂમ હસનિયા કા દીની, ઈલ્મી, રૂહાની તર્જમાન

ત્રી માસિક " અલ હસન " હિંમતનગર

મોહરમ સે રબિઉલ અવ્વલ-૧૪૪૦

જિલ્લો નં. ૯

શુભાર નં. ૪૫

મજલિસે મુશાવિરત

મુફ્તી મુબશ્શિર રત્ના અઝહર મિસ્બાહી.

કારી મુહમ્મદ સુલૈમાન જિયાઈ સાહબ.

મૌલાના મુહમ્મદ મુશ્તાક સાહબ અશરફી.

મૌલાના મુહમ્મદ ઈકરામ અશરફ મિસ્બાહી.

ક્રમ્પોઝિંગ : મહુમ્મદ રિઝવાન અશરફી.

ઓનરી પ્રેસીડેન્ટ એન્ડ પબ્લીશર

અલ્હાજ મુહમ્મદ જાફર મુતવલ્લી સાહેબ.

બ કૈયાને રહાની

હઝરત અલ્લામા મુફ્તી ગુલામ

ખત વ કિતાબત કા પતા

દારૂલ ઉલૂમ હસનિયા

જામા મસ્જીદ કંપેસ, હિંમતનગર-૩૮૩૦૦૧

ફોન નં. (૦૨૭૭૨) ૨૪૧૭૬૪

મો નં. ૯૬૦૧૬ ૮૫૫૩૧

ગોલ દાયરે મેં સુર્ષ નિશાન આપકી મેમ્બર ફીસ ખત્મ હોને કી અલામત હૈ લિહાજા આઈન્દા કે લિયે મેમ્બર ફીસ ભેજકર હમારી હોસલા અફઝાઈ ફરમાઈયે.

વાર્ષિક લવાઝમ : ૪૦

હાદીયા : ૧૨

ਅਲ ਹਸਨ

સપ્ટમ્બર થી નવમ્બર-૨૦૧૮

અનુક્રમણિકા

નં. મઝમૂન	કલમકાર	પેજ નં.
૧. ઈદારિયા	હઝરત મૌલાના મુફતી મુહમ્મદ ગુલઝાર અશરફ	૦૩
૨. ફેઝાને કુર્આન	હઝરત મૌલાના મુફતી મુહમ્મદ ગુલઝાર અશરફ	૦૭
૩. ફેઝાને હદીષ	હઝરત મૌલાના મુહમ્મદ મુશ્તાક સાહબ અશરફી	૦૮
૪. શરઈ અદાલત	હઝરત મૌલાના મુફતી મુહમ્મદ ગુલઝાર અશરફ	૧૨
૫. નફસ કી અકસામ	ગુલામ મોઈનુદ્દીન અમજદી	૧૬
૬. સોશિયત મીડિયા	મોહસિન રઝા ઝિયાઈ	૧૮
૭. તાજુશરીઆ	તારીક મુસ્તુફા રઝવી	૨૪
૮. તુજકો ભરી બઝૂમ	પ્રોફેસર ફારૂક અહમદ સિદ્દીકી	૩૦
૯. મઝહૂરો કે મકામ કો	મૌલાના મુહમ્મદ અખ્તર અલી	૩૩
૧૦. ઔરત કે દરજાત	હઝરત અલ્લામ સૈયદ મતીઉલ્લાહ રશિદ	૩૫
૧૧. બરકાતી પૈગામ	ઈદારીયા	૩૬
૧૨. નાત શરીફ	ઈદારીયા	૩૭
૧૩. મન્કબત આલા હઝરત	ઈદારીયા	૩૮
૧૪. ખૈરો બબર	ઈદારીયા	૪૦

ઈદે મિલાદુન્નબી સવાલો જવાબ

હઝરત અલ્લામા મૌલાના મુફતી મુહંમદ ગુલઝાર અશરફ સિદ્દીકી

સવાલ-૧: મખસૂસ અય્યામ મેં કિસી કા ઝિક્ક કરને ઔર ઉસકી યાદ મનાને કા તસવ્વુર આપને કહાં સે લિયા હે ?

જવાબ-૧: યેહ તસવ્વુર હમને કુર્આન વ હદીસ સે લિયા હે. તફસીર મુલાહિઝા ફરમાએ અલ્લાહ તઆલા ઇર્શાદ ફરમાતા હે: **وَذَكِّرْهُمْ بِأَيَّامِ اللَّهِ (और उन्हें अल्लाह के दिन याद दिला)** (સૂરએ ઇબ્રાહીમ, આયત-૫)

યા'ની વોહ અય્યામ(દિન) જિન મેં અલ્લાહ તઆલા ને કિસી કૌમ કો નેઅમતે અતા ફરમાઈ યા જિન મેં કોઈ ઇન્કલાબ વાકેઅ હુવા હો. લિહાઝા અલ્લાહ તઆલા ને ભી મખસૂસ અય્યામ કો યાદ દિલાને કા હુક્મ દિયા હે. એક ઔર મકામ પર અલ્લાહ તઆલા ને ઇર્શાદ ફરમાયા હે:

وَسَلِّمْ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا

(और सलामती है उस पर जिस दिन पैदा हुआ और जिस दिन मरेगा और जिस दिन जिन्दा उठाया जायेगा.) (સૂરએ મરયમ, આયત-૧૫)

દેખિયે અલ્લાહ તઆલા ને ઇસ આયત મેં ભી ખાસ તૌર પર વિલાદત, વફાત ઔર વફાત કે બાદ દોબારા ઉઠને કે દિન પર સલામ ભેજકર ઉન અય્યામ કો દિગર અય્યામ સે મુમથયઝ ઔર મખસૂસ કર દિયા.

રહમતે આલમ, શફીઉલ મુઅઝ્ઝમ ને ભી તમામ અય્યામ મેં અપની વિલાદત મુબારકા કે દિન પીર શરીફ કો મખસૂસ ફરમાયા ઔર ઉસ દિન રોઝા રખકર અપની ઉમ્મત કે લિયે ઉસે એક મખસૂસ ઔર યાદગાર દિન બના દિયા.

જિસ દિન હઝરતે મુસા અલયહિસ્સલામ ઔર આપકી કૌમ કો ફિરઓન ઔર ઉસકી કૌમ કે ઝુલ્મ-સિતમ સે નજાત મિલી ઉસ દિન હઝરત મુસા અલયહિસ્સલામ ઔર આપકી કૌમ ને રોઝા રખા.

યહૂદી ઉસ દિન હર સાલ રોઝા રખતે હે. જબ રસૂલુલ્લાહ કો ઉસકી ખબર

મિલી તો આપ ﷺ ને ઉસ દિન ખૂદ ભી રોઝા રખા ઓર અપને સહાબા કો ભી હુકમ દિયા કે વોહ ભી ઉસ દિનકા રોઝા રખે.

પસ સાબિત હુવા કે જિસ દિન અલ્લાહ તઆલા કા કોઈ ફઝ્લ યા રહમત મિલે ઉસ દિન કો મખસૂસ કરના ઓર ઉસ વાકેઆ કી યાદ મનાના અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસકે અમ્બિયા અલયહિમુસ્સલામ કી સુન્નતે મુકદ્દસા હે.

સવાલ-૨: યૌમે વિલાદત મનાને કા કોઈ ફાયદા હે ?

જવાબ-૨: મીલાદ શરીફ મનાને કે બહોત સારે ફાયદે હે. ઉનમેં સે ચન્દ દર્જે જૈલ હે. અલ્લાહ તઆલા કે નબિયો ઓર રસૂલો કા ઝિક મુબારક કરને સે ઈમાન મઝબૂત હોતા હે ઓર દિલ મેં સબાત પૈદા હોતા હે. અલ્લાહ તઆલા ઇશાદ ફરમાતા હે:

وَكُلُّ نَفْسٍ عَلَىٰكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نَشِئْتِ بِهِ فُؤَادَكَ ۖ

(ઓર સબ કુછ હમ તુમ્હે રસૂલો કી ખબરે સુનાતે હૈં જિસ સે તુમ્હારા દિલ ઠહરાએ.)

અલ્લાહ તઆલાને ઇસ આયતે કરીમા મેં સાબેકા રસૂલે ઇઝ્ઝામ કે વાકેઆત બયાન કરને કા સબબ યેહ બયાન ફરમાયા હે ઇસસે દિલ કો સબાત, સુકૂન વ મઝબૂતી મિલતી હે જબ કે હમારે પ્યારે રસૂલ ﷺ હબીબે ખુદા, સચ્ચદે દો આલમ, ઇમામુલ અમ્બિયા, કાઈદુલ મુરસલીન હૈં લિહાઝા આપ કે ઔસાફે મુકદ્દસા વ આદાતે મુતહ્હરા કો બયાન કરને સે એહલે ઈમાન કે દિલો કો તકવીયત પહોચતી હે.

મુસલ્માન જબ અપને પ્યારે નબી ﷺ કે હાલાતે ઝિન્દગી ઓર ખસાઈસ વ કમાલાત સુનતે હૈં તો ઉનકે દિલ નબિયે કરીમ ﷺ કી મુહબ્બતસે ઓર ઝિયાદા સરશાદ હો જાતે હે ઓર યહી મુહબ્બત મોમીન કે ઈમાન કી બુન્યાદ ઓર રૂહ કી જાન હે.

સહીહ મુસ્લિમ કી રિવાયત કે મુતાબિક ખાના ખિલાના ઇસ્લામ કી બેહતરીન ખસલતો મેં સે એક હે. લિહાઝા ઇસ અઝીમુશ્શાન દિન કે તવસ્સુત સે મુસલ્માન અપને અઝીઝ વ અકરબા ઓર ગુરબા કી તરહ-તરહ કે ખાનો સે ખાતિર તવાઝોઅ કરતે હૈં ઓર ઇસ તરહ અજે અઝીમ કે મુસ્તહિક ઠહરતે હૈં.

સવાલ-૩: આપકો રસૂલે ખુદા ﷺ સે સહાબા કિરામ કી બનિસ્બત ઝિયાદા મુહબ્બત હે ? ઉન્હોને મીલાદ નહી મનાયા.

જવાબ-૩: નાઝરીન યેહ બાત તો આપ બખૂબી સમજ ચુકે હૈં કે સહાબા કિરામ અલયહિમુર

રિદવાન ને વિલાદત વ આમદે મુસ્તફા ﷺ કી ખૂશી મેં મહાફિલ સજાઈ હૈ યા નહી. સરદસ્ત હમ સિર્ફ ઇસ જુમ્લે પર ગુફતગૂ કરેંગે કે કોઈ અમલ કરને મેં મુહબ્બત કે ઝિયાદા યા કમ હોને કા કિતના દખલ હૈ.

આપ કિરાત કા નફરનસી ઓર મુકાબલા હુસ્ને કિરાત મુન્અકિદ કરવાતે હૈ. કયા અલ્લાહ કે રસૂલ ﷺ ઓર સહાબા કિરામને એસી મહાફિલ કા ઇન્અકાદ કિયા હૈ? અગર કિયા હૈ તો સબૂત પેશ કરે ઓર અગર નહી કિયા તો કયા આપકો કુર્આન ઓર કિરાતે કુર્આન સે નબી ﷺ ઓર સહાબા કિરામ કે બનિસ્બત ઝિયાદા પ્યાર હૈ.

આપ અપને મૌલવીયો ઓર નામ નિહાદ શોહદા કે નામ પર જલ્સે કરતે હો, કયા રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને જો અમ્બિયાએ કિરામ ઓર સહાબાએ કિરામ શહીદ હુએ ઉનકે નામ પર ભી ઇસ તરહ જલ્સે મુન્અકિદ કિયે ? અગર નહી કિયે તો કયા આપકો અલ્લાહ કે રસૂલ ﷺ ઓર સહાબા કી બનિસ્બત શોહદા કિરામ સે ઝિયાદા પ્યાર વ મુહબ્બત હૈ ?

આપ અપને મદારિસ મેં "ખત્મે બુખારી" કે નામ સે જલ્સે મુન્અકિદ કરતે હો. કયા સહાબા કિરામને "ખત્મે અહાદીસે નબવી" કે નામ પર કભી કોઈ જલ્સા મુન્અકિદ કિયા. અગર નહી કિયા ઓર યકીનન નહી કિયા તો કયા આપકો સહાબા કિરામ કી બનિસ્બત અહાદીસે રસૂલ ﷺ સે ઝિયાદા પ્યાર હૈ ?

આપ "હકીકી દાતા" કે નામ કી દૂધ કી સબીલ લગાતે હો. કયા અલ્લાહ કે રસૂલ ﷺ યા સહાબા કિરામ ને "હકીકી દાતા" કે નામ કી દૂધ કી સબીલ લગાઈ હૈ?

આપકે મોલવી રમઝાન શરીફ મેં મૌઝૂઆત મુતઅય્યન વ મુશ્તહર કરકે જુમ્અતુલ મુબારક કે ખુત્બાત દેને કે લિયે એક શહર સે દૂસરે શહર યા અપને હી શહર કી કિસી દૂસરી મસ્જિદ મેં જાતે હૈ. કયા નબી કરીમ ﷺ યા સહાબા કિરામ ને ખાસ માહે રમઝાન કે દૌરાન યેહ અન્દાઝે તબ્લીગ અપનાયા ? અગર નહી તો કયા આપકો અલ્લાહ કે રસૂલ ﷺ ઓર સહાબા કિરામ કે મુકાબલે મેં તબ્લીગે ઇસ્લામ કી ઝિયાદા ફિક ઓર ઇસસે ઝિયાદા મુહબ્બત હૈ કે આપને રમઝાન શરીફ કે બાબરકત મહીને મેં યેહ બિદઅત અપના રખી હૈ ?

અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસકે રસૂલ ﷺ ને કુર્આન પર એઅરાબ નહી લગવાએ. કયા જિન લોગો ને એઅરાબ લગાએ યા લગવાએ ઉન્હે અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસકે પ્યારે

રસૂલ ﷺ કી બનિસ્બત મુસલમાનો સે ઝિયાદા પ્યાર થા કે ઉન્કી સહૂલત કે લિયે એઅરાબ લગવા દિએ ?

શુરૂમે કુર્આન મજીદ કપળો કે ટુકળો પર, હડીયો પર ઓર પથ્થરો વગૈરહ પર લિખા હુવા થા. અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસકે રસૂલ ﷺ ને ઉસે એક જગા ઇકઠા કરને કા હુક્મ ન દિયા. બાદમે હઝરતે ઉમર ફારૂક રદિયલ્લાહુ અન્હો કે મશવરે પર હઝરતે અબુબક સિદ્દીક રદિયલ્લાહુ અન્હો ને કુર્આન મજીદ કો જમા કરને કા હુક્મ સાદિર ફરમાયા. લિહાઝા યહી સવાલ આપ હઝરત અબુબક સિદ્દીક રદિયલ્લાહુ અન્હો પર ભી વારિદ કરે કે કયા ઉન્હે હિફાઝતે કુર્આન કી અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસકે રસૂલ ﷺ સે ઝિયાદા ફિક થી ?

કુર્આન મજીદ સાત હર્ફો પર નાઝિલ હુવા. જબ ઇસ્લામ દૂરદરાઝ કે ઇલાકો મેં ફૈલા ઓર લોગો ને મુખ્તલિફ હર્ફો પર કુર્આન પળા તો જો શખ્સ દૂસરે હર્ફોસે નાવાકિફ થા ઉસને ઉસકી તકઝીબ(જુટલાના) શુરૂ કર દી. એસે વાકિઆત રસૂલુલ્લાહ ﷺ કે દૌરે હયાત મેં ભી રૂનુમા હુએ, લેકિન આપ ﷺ ને કુર્આન મજીદ કો એક હર્ફ પર જમા નહી કિયા. હઝરત ઉસ્માનગની રદિયલ્લાહુ અન્હો ને સહાબા કિરામ કે મશવરે સે ઉસ નઝરિયે કો પેશે નઝર રખતે હુએ કે મુસલમાનો કે બીય કોઈ શદીદ ઇખ્તેલાફ ન પળ જાએ ઇસ લિયે કુર્આન મજીદ કો કુરૈશ કી ઝબાન મેં લિખવા દિયા. અબ હઝરતે ઉસ્માનગની રદિયલ્લાહુ અન્હો પર ભી આપ યેહ સવાલ વારિદ કરે કે કયા ઉન્હે ઉમ્મતે મુહમ્મદયા સે અલ્લાહ તઆલા ઓર ખુદ નબીયે કરીમ ﷺ સે ઝિયાદા પ્યાર થા કે ઉન્હોને ઇસ ઉમ્મત કો ફિત્ને સે બચાને કે લિયે કુર્આન મજીદ કો લુગઅતે કુરૈશ પર લિખવાયા ?

રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને સિર્ફ એક રમઝાન કી ત્રીન રાતો મેં સહાબા કિરામ કો તરાવીહ કી જમાઅત કરાઈ. હઝરત ઉમર ફારૂક રદિયલ્લાહુ અન્હો ને અપને દૌરમે રમઝાન કી તમામ રાતો મેં જમાઅતે તરાવીહ શુરૂ કરાઈ. કયા હઝરત ઉમર ફારૂક રદિયલ્લાહુ અન્હો કો રસૂલુલ્લાહ ﷺ ઓર હઝરત અબુબક સિદ્દીક રદિયલ્લાહુ અન્હો કી બનિસ્બત નમાઝે તરાવીહ સે ઝિયાદા પ્યાર થા ?

ફૈઝાને ફુઆનિ

ચન્દ કુફિયા કલ્માત

હઝરત અલ્લામા મૌલાના મુફતી મુહમ્મદ ગુલઝાર અશરફ સિદ્દીકી

અપની ઝબાન કો અપને કાબૂ મેં ન રખના ઔર બેબાકી સે હર બાત ઝબાનસે નિકાલ દેના બા'ઝ ઔકાત આદમી કો ઇસ્લામ વ શરહ કા મુઝરીમ બના દેતી હૈ. હંસી-મઝાક, દિલ્લગી યા ગઝબ કે આલમ મેં બા'ઝ ઔકાત ઐસે કલેમાત મુંહ સે નિકલ જાતે હૈ જિસસે ઇમાન કે લાલે પળ જાતે હૈ. હમ ચન્દ કલેમાત ઇસ લિયે ઝિક્ર કરતે હૈ કે હમારી બિવીયાં ઔર ભાઈ ઉનસે વાકિફ રહે, ખુદ ભી ઇનસે બચે ઔર દૂસરો કો ભી બચાએ ઔર કભી ગલતી હો જાએ તો સિદ્ક દિલ સે ખુદા કી બારગાહ મેં તૌબા કરે.

મસ્અલા: જિસ શખ્સ કો અપને ઇમાન મેં શક હો યા'ની વોહ કેહતા હૈ કે મુજે મોમીન હોને કા યકીન નહી યા કેહતા હૈ કે મા'લૂમ નહી કે મૈં મોમીન હું યા કાફિર? તો વોહ કાફિર હૈ. હાં અગર ઇસકા મતલબ યેહ હો કે મા'લૂમ નહી કે મેરા ખાત્મા ઇમાન પર હોગા યા નહી તો વોહ કાફિર નહી. (આલામગીરી)

મુસલ્માન કા કામ હૈ કે વોહ બુરાઈયો સે ડરે ઔર રહમતે ખુદવંદી પર ભરોસા રખે ઔર હર વકત ઉસસે ઉસકે ફઝલ કા સવાલ કરતા રહે.

મસ્અલા: કોઈ શખ્સ બીમાર નહી હોતા યા બહોત બુખ્હા હૈ, મરતા નહી ઉસકે લિયે યેહ કહના કે અલ્લાહ મિયાં ઇસે ભૂલ ગએ હૈ, યેહ કુક હૈ. (ખુલાસતુલ ફતાવા)

મસ્અલા: કોઈ બાઅસર યા માલદાર આદમી યા હાકિમ કી તવજ્જોહ હાસિલ કરકે લોગ કેહ બેઠતે હૈ કે ઉપર ખુદા નીચે તુમ, યેહ સબ કલ્મએ કુક હૈ. (ફતાવા ખાનિયા)

મસ્અલા: અલ્લાહપાક કે નામ તસ્ગીર કરના કુક હૈ જૈસે કિસી કા નામ અબ્દુલ્લાહ, અબ્દુલ ખાલિક યા અબ્દુર રહમાન ઇસકે નામ પુકારને મેં આખિર મેં અલીફ વગૈરહ ઐસે હુસૂફ

ક્ષિ દે જિસસે તસ્લીર સમજી જાતી હૈ.(બહરુર રાઈક)

મસ્અલા: અમ્મીયા અલયહિસ્સલામ કી તૌહીન કરના, ઉન્કી જનાબ મેં ગુસ્તાખી કરના ઉન્કો ફવાહિશ ઓર બેહયાઈ કી તરફ નિસ્બત કરના કુફ્ર હૈ. મસ્લન મા'ઝ અલ્લાહ યુસુફ અલયહિસ્સલામ કો ઝિના કી તરફ નિસ્બત કરના કુફ્ર હૈ.

મસ્અલા: જો શખ્સ હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કો આખરી નબી ન માને યા હુઝૂર કે ઝમાને યા હુઝૂરે બા'દ કિસી નબી કો નબુવ્વત મિલના માને યા જાઈઝ જાને યા કિસી ભી તૌર પર ખત્મે નબુવ્વત કા ઇન્કાર કરે, મા'ઝ અલ્લાહ યા કિસી મુદઈ નબુવ્વત કે અકવાલે મલ્ઉના પર મુત્તલઅ હોકર ઉસકે કાફિર હોને પર અદના શક કરે વોહ કાફિર હૈ ઓર દાઈરએ ઇસ્લામ સે ખારિજ હૈ.

મસ્અલા: રમઝાન કા રોઝા નહી રખતા ઓર કેહતા હૈ કે રોઝા વોહ રખ્ખે જિસકો રોઝી ન મિલે યા કેહતા હૈ જબ ખુદાને દિયા હૈ તો ભુખે કયું રહે યા ઇસ કિસ્મકી ઓર બાતે બક દે જિસસે રોઝા કી તહકીર હોતી હૈ, કુફ્ર હૈ.

મસ્અલા: હોલી, દિવાલી પુજના કુફ્ર હૈ. યેહ ગૈરુલ્લાહ કી ઇબાદત હૈ. કાફિરો કે મેલો-તેહવારો મેં શરીક હોકર ઓર ઉન્કે મેલે ઓર મઝહબી જુલુસ કી શાન વ શૌકત બળ્હાના કુફ્ર હૈ. જૈસે રામલીલા, જન્માષ્ટમી કે મેલો-જમેલો મેં શરીક હોના. યૂં હી ઉન્કે તેહવારો કો મહઝ ઇસ વજહ સે ચીઝે ખરીદના કે કાફીરો કા તેહવાર હૈ. યેહ ભી કુફ્ર હૈ. જૈસે દિવાલી મેં મિઠાઈયાં ઓર ખિલૌને ખરીદે જાતે હૈ. કે ઇન દિનો મેં ખરીદના દિવાલી મનાને કે સિવા કુછ નહી.(બેહરુરઈ, આલમગીરી, બહારે શરીઅત)

મસ્અલા: કિસી કો કુછ શરીઅતકા હુકમ બતાયા ગયા, ઉસને કહાં હમ શરીઅત પર અમલ નહી કરેંગે હમ તો ખાન્દાની રશ્મો-રિવાઝ કી પાબંદી કરેંગે, યા શરીઅત કો દેખે કે રશ્મો-રિવાઝ કો દેખે, એસી બાતે મુંહ સે નિકાલના ઉલ્મા કે નઝદીક કુફ્ર હૈ.

ફેઝાને હદીષ

કુર્આન મજીદ પઞ્હને કે ફઝાઇલ

હઝરત મૌલાના મુહમ્મદ મુશ્તાક સાહબ અશરફી

કુર્આન મજીદ પઞ્હને ઓર પઞ્હાને કે બહોત ફઝાઇલ હૈ. ઇજમાલ તૌર પર ઇતના સમજ લેના કાફી હૈ કે યેહ અલ્લાહ તઆલા કા કલામ હૈ. ઉસ પર ઇસ્લામ ઓર અહકામે ઇસ્લામ કા મદાર હૈ. ઉસકી તિલાવત કરના, ઉસમે ગૌરો ફિક આદમી કો ખુદા તક પહોચાતા હૈ. ઇસ મૌકેઅ પર ઇસકે મુતા'લિલક ચન્દ હદીશે ઝિક્રી કી જાતી હૈ.

હદીસ: સહીહ બુખારી મૈં હઝરતે ઉસ્માનગની رضي الله عنه સે રિવાયત હૈ કે હુઝૂર ﷺ ને ફરમાયા કે તુમ મૈં બેહતર વોહ શખ્સ હૈ જો કુર્આન સીખે ઓર સીખાએ.

હદીસ: હઝરતે ઉમર رضي الله عنه સે રિવાયત હૈ કે હુઝૂર ﷺ ને ફરમાયા "અલ્લાહ તઆલા ઇસ કિતાબસે બહુત લોગો કો બુલંદ કરતા હૈ ઓર બહુતો કો પસ્ત કરતા હૈ. યા'ની જો ઇસ પર ઇમાન લાતે હૈ અમલ કરતે હૈ ઉનકે લિયે બુલંદી હૈ ઓર દૂસરો કે લિયે પસ્તી હૈ."

હદીસ: હઝરતે આયશા સિદ્દીકા رضي الله عنها સે રિવાયત હૈ કે હુઝૂર ﷺ ને ફરમાયા "જો કુર્આન પઞ્હને મૈં માહિર હૈ વોહ કિરામન કાતેબીન કે સાથ હૈ ઓર જો શખ્સ રુક-રુક કર કુર્આન પઞ્હતા હૈ ઓર વોહ ઉસ પર શાક હૈ યા'ની ઉસકી ઝબાન આસાની સે નહી ચલતી તકલીફ કે સાથ અદા કરતા હૈ ઉસકે લિયે દો અજ હૈ."

હદીસ: અબ્દુર્રહમાન બિન ઓફ رضي الله عنه સે રિવાયત હૈ કે હુઝૂર ﷺ ને ફરમાયા "તીન ચીઝે કિયામત કે દિન અર્શ કે નીચે હોગી એક કુર્આન કે યેહ બંદો કે લિયે ઝગળા કરેગા ઉસકે લિયે ઝાહિર બાતિન હૈ ઓર અમાનત ઓર રિશ્તા પુકારેગા કે જિસને મુઝે મિલાયા

અલ્લાહ ઉસે મિલાએગા ઓર જિસને મુઝે કાટા અલ્લાહ ઉસે કાટેગા."

હદીસ: હઝરતે અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર رضي الله عنه સે રિવાયત હૈ કે હુઝૂર ﷺ ને ફરમાયા "પણ્હ ઓર ચળ ઓર તરતીલકે સાથ પળ્હ જિસ તરહ જિસ તરહ દુન્યામેં તરતીલકે સાથ પળ્હતા થા તેરી મંઝીલ આખિર આયત જો તુ પળ્હેગા વહાં હૈ"

હદીસ: હઝરતે ઇબ્ને અબ્બાસ رضي الله عنه ઓર હઝરતે અનસ رضي الله عنه સે રિવાયત હૈ કે હુઝૂર ﷺ ને ફરમાયા "જિસકે જૌફમેં(અંદર) કુછ કુર્આન નહી હૈ વોહ વીરાન મકાન કી મિસ્લ હૈ."

હદીસ: હઝરતે અબુ સઈદ رضي الله عنه સે રિવાયત હૈ કે હુઝૂર ﷺ ને ફરમાયા "અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હૈ, જિસકો કુર્આનને મેરે ઝિક્ક ઓર મુઝસે સુવાલ કરને સે મશ્ગૂલ રખા ઉસે મૈં ઉસસે બેહતર દૂંગા જો માંગનેવાલો કો દેતા હું. ઓર કલામુલ્લાહ કી ફઝીલત દૂસરે કલામો પર વૈસી હી હૈ જૈસી અલ્લાહ કી ફઝીલત ઉસકી મખ્લૂક પર હૈ."

હદીસ: હઝરતે અબ્દુલ્લાહ બિન અસ્ઉદ رضي الله عنه સે રિવાયત હૈ કે હુઝૂર ﷺ ને ફરમાયા "જો શખ્સ કિતાબુલ્લાહ કા એક હર્ફ પળ્હેગા ઉસકો એક નેકી મિલેગી જો દસ કે બરાબર હોગી, મૈં યેહ નહી કહતા 'ઇલ્મ' એક હર્ફ હૈ બલકે અલીફ એક હર્ફ, લામ દૂસરા હર્ફ ઓર મીમ તીસરા."

હદીસ: મઆઝ જહની رضي الله عنه સે રિવાયત હૈ કે હુઝૂર ﷺ ને ફરમાયા "જિસને કુર્આન પળ્હા ઓર જો કુછ ઉસમેં હૈ ઉસ પર અમલ કિયા ઉસકે વાલિદૈન કો કિયામત કે દિન તાજ પહનાયા જાએગા જિસકી રૌશની સૂરજસે અચ્છી હૈ અગર વો તુમ્હારે ઘરોમેં હોતા.... તો અબ ખૂદ ઇસ અમલ કરને વાલે કે મુતાલિલક તુમ્હારા કયા ગુમાન હૈ."

હદીસ: હઝરતે અલી رضي الله عنه સે રિવાયત હૈ કે હુઝૂર ﷺ ને ફરમાયા "જિસને કુર્આન પળ્હા ઓર ઉસકો યાદ કર લિયા, ઉસકે હલાલકો હલાલ સમઝા ઓર હરામકો હરામ જાના ઉસકે ઘરવાલોમેં દસ શખ્સો કે બારેમેં અલ્લાહ તઆલા ઉસકી શફાઅત કબૂલ ફરમાએગા

જિન પર જહન્નમ વાજિબ હો ચુકા થા."

હદીસ: હઝરતે ઇબ્ને અબ્બાસ رضي الله عنه સે મરવી કહતે હૈ: જિબ્રઈલ અલયહિસ્સલામ હુઝૂર કી ખિદમતમે હાઝિર થે, ઉપરસે એક આવાઝ આઈ, ઉન્હોને સર ઉઠાયા ઔર યેહ કહા કે આસ્માનકા યેહ દરવાઝા આજ હી ખોલા ગયા, આજસે પહલે કભી નહી ખુલા, એક ફરિશ્તા ઉતરા, જિબ્રઈલ અલયહિસ્સલામને કહા યેહ ફરિશ્તા આજસે પેહલે કભી ઝમીન પર નહી ઉતરા થા, ઉસને સલામ ક્રિયા ઔર યેહ કહા કે હુઝૂરકો બશારત હો કે દો નૂર હુઝૂરકો દિયે ગએ ઔર હુઝૂરસે પહલે કિસી નબીકો નહી મિલે વોહ દો નૂર યેહ હૈ સૂરહ ફાતિહા ઔર સૂરહ બકરહ કા ખાતમા જો હર્ફ આપ પહુંગે વોહ દિયા જાએગા.

હદીસ: અબુ હુરૈરહ رضي الله عنه સે રિવાયત હૈ કે હુઝૂર ﷺ ને ફરમાયા "અપને ઘરોકો કબ્રિસ્તાન ન બનાઓ, શૈતાન ઉસ ઘરસે ભાગતા હૈ જિસમે સૂરએ બકરહ પઞ્હી જાતી હૈ."

હદીસ: અબુ ઉમામા رضي الله عنه સે રિવાયત હૈ કે હુઝૂર ﷺ કો ફરમાતે સુના કે "કુર્આન પઞ્હો કયૂંકે વોહ ક્રિયામત કે દિન અપને અસ્હાબકે લિયે શફી હોકર આએગા દો ચમકદાર સૂરતે બકરહ ઔર આલ-ઈમરાન કો પઞ્હો કે યેહ દોનો ક્રિયામતકે દિન ઈસ તરહ આએગે ગોયા દો અબ્ર મેં દો સાઈબાન હૈં યા સફબસ્તા પરિન્દો કી દો જમાઅતેં વોહ દોનો અપને અસ્હાબકી તરફસે ઝગળા કરેંગે યા'ની ઉનકી સફાઅત કરેંગી સૂરખે બકરહ કો પઞ્હો કે ઈસકા લેના બરકત હૈ ઔર ઉસકો છોળના હસરત હૈ ઔર એહલે બાતિલ ઉસકી ઈસ્તાઅત નહી રખતે."

હદીસ: અલ્લાહ તઆલાને આસ્માન વ ઝમીનકે પૈદા કરને સે દો હઝાર બરસ પહલે એક કિતાબ લિખી ઉસમેં સે દો આયતેં જો સૂરહ બકરહ કે ખત્મ પર હૈ નાઝિલ ફરમાઈ જિસ ઘરમેં ત્રીન રાતોં તક પઞ્હી જાએં શૈતાન ઉસકે કરીબ નહી જાએગા.(તિર્મિઝી વ દારમી)

શરિ' અદાલત

હઝરત અલ્લામા મૌલાના મુફતી મુહંમદ ગુલઝાર અશરફ સિદ્દીકી

સવાલ ૧: હમ ૧૪૧/૨ પૈકી કે કુલ ૮૫ મુસ્લિમ રહાઈશ મકાન પ્લોટ કે માલિક (પેહલે ખાશુસિયા ઇબ્રાહીમભાઈ ઇસકે અસલ માલિક થે) હૈ. અભી યહાં સુન્ની મનસુરી કે કુલ ૨૫ સે ૩૦ મકાન હૈ જો અપને પરીવાર કે સાથ રહતે હૈ. ઇસ જગહ મેં સમાજ કે, દીની-દુન્યવી તા'લીમ કે મહિલા ગૃહ ઉઘોગ ઔર મઝહબ કે કામ-પ્રોગ્રામ કે લિયે એક કોમન જગહ હૈ. જિસે ગુજરાત સરકાર કે અધિકૃત ઓફિસર ધ્વારા મંજૂર કિયે હુવે લે આઉટ નકશે મેં (સર્વે નંબર ૧૪૧/૨) A-B-C-D સે દર્શાયા ગયા હૈ. ઇસ કોમન પ્લોટ કી ઝમીનકા અભી કુછ ભી ઇસ્તેમાલ નહી હો રહા હૈ. તો હમ સુન્ની મુસલમાનો કો કોમન પ્લોટ કી કુલ જગહમેં સે પ્લોટ B કી જગહ મેં ત્રીન-ચાર હઝાર ચોરસ ફૂટ કી જગહ મેં શરીઅત કે મુતાબિક મસ્જિદ-મદરસા કે સાથ-સાથ દીની, દુન્યવી, મઝહબી, સમાજી કામ યા પ્રોગ્રામ કર સકે એસા તા'મીરી કામ શુરૂ કરના હૈ. જિસ સર્વે નંબર કી જગહ પર હમે મસ્જિદ-મદરસા તા'મીર કરના હૈ ઉસ સર્વે નંબર કે કુલ ૧૦૬ મકાન-પ્લોટ માલિકો કી ઇજાઝત લે લી હૈ.

તો મુફતી સાહબ સે અર્ઝ હૈ કે બતાએ ગએ દીની-દુન્યવી ઔર સમાજી કામ યા પ્રોગ્રામ કે કાયમી ઇસ્તેમાલ કે સાથ મસ્જિદ-મદરસે કા તા'મીરી કામ કર સકતે હૈ યા નહી? અગર કર સકતે હૈ તો શરીઅત કે કૌનસે કાનુન કે આધાર પર કર સકતે હૈ? ઔર કુલ જગહ મેંસે કિતની જગહ કા મસ્જિદ-મદરસે મેં ઇસ્તેમાલ કર સકતે હૈ ? હમે ઇસ્લામી શરીઅત કે કૌનસે કવાનીન પર અમલ કરના ફર્ઝ હૈ ? ઔર ઇન્જિનિઅર સે મસ્જિદ-મદરસે કા પ્લાન બનવાને મેં શરીઅત કી કૌનસી બાતોકા ધ્યાન રખકર પ્લાન બનવાના ચાહિયે ?

અશ્રેય શ્રદ્ધાથી કે દીની કાંમો મેં ઉપર બતાવે ગએ(સામાજિક, શૈક્ષણિક, ધાર્મિક) કામ રૂકાવટ ન બને ઇસ લિયે હમે કયા કરના ચાહિયે ઓર કિસ જગહ કા ઇસ્તેમાલ કરના ચાહિયે?

જવાબ ૧: શહર કી વોહ ઝમીન જિસ્કા કોઈ ખાસ શખ્સ માલિક નહી હોતા ઓર વોહ ઉસી મક્સદ સે હોતી હે કે મસ્જિદ યા મદરસા બનાયા જાએ. એસી ઝમીન ખુદાએ તઆલા કી મિલક હોતી હે ઓર બૈતુલ માલ કી કહલાતી હે. ઇસ્લામી શરીઅત મેં વોહ ગવરમેન્ટ કી મિલકીયત નહી હે. હદીસ શરીફ મે હે કે હુઝૂર સય્યદે દો આલમ ને ઇશાર્દ ફરમાયા **عَدَالَةُ رَضِيَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ** એસાહી ફતાવા રઝવિયા જિલ્દ-૬, સફા-૪૫૮ પર હે. લિહાઝા જબ ઉસ મહલ્લેકે અકસર લોગોને તહરીરી(લેખિત) તૌર પર ઇજાઝત દે દી હે તો ઉસ કોમન પ્લોટ પર મસ્જિદ બનાના જાઈઝ હે.

ઝરૂરીયાતે મસ્જિદ કે લિયે તહખાના(અન્ડર ગ્રાઉન્ડ) બનાના દુરૂસ્ત હે, જૈસા કે હુઝૂર સદરુશશરીઆ તહરીર ફરમાતે હે કે "મસ્જિદ કે નીચે ઝરૂરીયાતે મસ્જિદ કે લિયે તહખાના બનાના દુરૂસ્ત હે. (બહારે શરીઅત હિસ્સા-૮, સફા-૫૭) ઉસ તહખાના કો મસ્જિદ કા ખારિજ હિસ્સા કરાર દે. ઓર ઉસ તહખાના મેં અગર કોમ્પ્યુટર ક્લાસ યા દુસરે કામ મેં ઇસ્તેમાલ કરે તો હર મહીને એક મા'કુલ રકમ બતૌરે કિરાયા મસ્જિદ કો દેની હોગી.

અગર ચંદે કી રકમ સે બોરવેલ બનાયા ગયા ઓર ચંદા દેનેવાલા જાનતા હે કે ઉસસે કિરાયે પર લોગો કી ઝરૂરત પુરી કી જાએગી તો મહલ્લે કે લોગોકો કિરાયે પર પાની દે સકતે હે.

સવાલ ૨: મુફતી સાહબ સે અર્ઝ હે કી "બયતુલમાલ" પ્રાંતિજ ગાંવ મેં તકરીબન ૭૫ સાલ સે ચલતી હે. ઓર આજ મૈં ઉસકા મેમ્બર હું. રમઝાન મહીને મેં ઝકાત ઓર સાલત્તર મેં હમ ઇમદાદ ઇકકા કરતે હે ઓર ઝરૂરતમંદો કે ઓપરેશન, દવાઈ ઓર તા'લીમ મેં ખર્ચ કરતે હે. કબી-કબી સાલત્તર મેં ઇકકા કી હુઈ ઝકાત વગૈરહ કી રકમ પૂરી ખર્ચ હો જાતી હે ઓર

કભી-કભી સાલ પૂરા હોને પર બચ ભી જાતી હૈ. ઔર રકમ બચ જાને કી સુરત મેં જાનકાર લોગ યેહ મશ્વરા દેતે હૈ કી ઝકાત કી રકમ જો ઈકઠ્ઠા હોતી હૈ ઉસકા **હીલા** અગર આપ કરલો તો સાલ પૂરા હોને પર રકમ બચ ભી જાયેગી તો કોઈ હર્જ નહી, દેનેવાલે કી ઝકાત અદા હો જાયેગી. ક્યા યેહ મશ્વરા સહી હૈ ?

ઇસ સૂરત મેં હમ શરિઅત કી રૌશની મેં યેહ જાનના ચાહતે હૈ કી **હીલા** ક્યા હૈ ? વોહ કેસે ક્રિયા જાતા હૈ ? કેસે હાલાત મેં **હીલા** કરને કી ઇજાઝત હૈ ? **હીલા** કરને કા તરીકા ક્યા હૈ ? ઝકાત કી રકમ સાલભર મેં ઝરૂરતમંદ લોગો મેં ઇસ્તેમાલ કરકે પૂરી ખર્ચ કર દેના ઝરૂરી હૈ ? અગર બચ જાએ તો ભી દેનેવાલે કી ઝકાત અદા હો જાયેગી ? **હીલા** ક્રિયે બગૈર હમ ઝકાત કી રકમ ઉસ સ્કૂલ કે તા'મીરી કામ મેં દે સકતે હૈ જહાં અમીર-ગરીબ સભી બચ્ચે પળહાઈ કરતે હૈ ? યા **હીલા** કરકે દે સકતે હૈ ?

મુફતી સાહબ ઇન સવાલો કે જવાબ શરીઅત કી રૌશની મેં બતાઈ હુઈ બારીકીયો કે સાથ દેના તાકી હમે ઇત્મીનાન હો, ઔર લોગોકા ભરોસા ભી કાયમ રહે.

કુરબાની કી ખાલ કે પૈસે ભી મસ્જિદ કે કૌન સે ખર્ચ મેં ઇસ્તેમાલ ક્રિયે જા સકતે હૈ ? ઇમામ સાહબ ઔર મુઅઝ્જિન ની તન્ખ્વાહ મેં યા રૌશની ખર્ચ મેં યા તા'મીરી ખર્ચ મેં યા કોઈ ભી તરહ કા સાલાના નિભાવ ખર્ચ મેં યેહ પૈસે ઇસ્તેમાલ કર સકતે હૈ ?

જવાબ ર: બયતુલ માલ ઇસ્લામી ખઝાનએ માલ કો કહતે હૈ. જિસ્કે નિગરા શાહાને ઇસ્લામ હોતે થે. મૌજુદા દૌર મેં યહાં ન કોઈ બાદશાહે ઇસ્લામ હૈ ન હી ઇસ્લામી બૈતુલ માલ. અગર અવામ કાઈમ કરે તો ખયાનત કરનેવાલો સે મહફૂઝ રહના મુશ્કીલ કામ હૈ. નતીજા યેહ હોગા કે બહોત સે અસ્લાબે હુકુક કે હુકુક ઝાએ હો જાયેંગે. ખુસૂસન જબ બળી રકમ જમા હો જાયેગી તો લાલચી તબિઅતકે લોગ ઉસે અપના લુકમએ તર બના સકતે હૈ. ઈસી વજહ સે ઝમાનએ દરાઝસે બૈયતુલ માલ કા સિસ્ટમ હી ખત્મ હો ગયા ઔર ઇન્ફિરાદી(પર્સનલ) તૌર પર ઝકાત મુસ્તહીકીન તક પહોચાને કા તરીકા રાઈજ હુવા. ઇસ લિયે ઉસકે કાયમ કરને

સે બચને મેં હી ભલાઈ હૈ. તાહમ અગર કિસી જગહ કુછ મસ્લેહત કે પેશે નઝર બૈતુલમાલ કા કયામ એહલે સુન્નત વ જમાઅત ઝરૂરી ખયાલ કરે તો ચન્દ શરતો કી પાબંદી શખ્ત ઝરૂરી હોગી. જુમ્લા અરકાન(તમામ મેમ્બર) મુસલ્માન હો, દીનદાર, તકવા શીઆર, રોઝા-નમાઝ કે પાબંદ હો. લાલચી, ખાયાનત કરનેવાલા, ફાસીક, બદદીયાનત ન હો. સાથ હી કમઅઝ કમ દો ઝિમ્મેદાર બાઅમલ ઉલ્માઅકો ભી રખ્મે ઔર ઉન્હી કી હિદાયત કે મુતાબિક કામ કરે, ખુદસરી(ગેરરીતિ) ન બરતે ઔર અપને બાદ કે લિયે ભી એસે હી દીનદાર ગૈર ખાઈન, ગૈર ફાસીક, ગૈર હરીસ અરકાન કા ઇન્તેઝામ કરલે. સાથ હી યેહ ફંડ બકદરે ઝરૂરત માલ પર મુશ્તમીલ હો જો જલ્દ સે જલ્દ ઉન્કે હકદારો તક પહોચા દિયા જાએ.

ઝકાત કી અદાયગી મેં તાખીર જાઈઝ નહી જલ્દ અઝ જલ્દ અદા કર દેના વાજિબ હૈ. ફતાવા હિંદીયા મેં હૈ **"સાલ મુકમ્મલ હોને પર ફૌરન ઝકાત દેના વાજિબ હૈ બગૈર ઉર્ઝ કે તાખિર કરના ગુનાહ હૈ."** ઇસ લિયે દીની ઝરૂરી મસારીફ મેં સર્ફ કરને કે લિયે ચન્દ મુસ્લિમ ફુકરા કે ઝરીયે ઝકાત, સદકાએ ફિત્ર કી રકમ કા હીલઅે શરઈયાહ કરકે હી જમા કરે ઔર ઉસે મુસ્લિમ મોહતાજો નાદાર બેવાઓ ઔર માઝૂરો પર ઔર ઉન્કે બચ્ચો કી તા'લીમ પર સર્ફ કરે. સાથ હી મદારીસે એહલે સુન્નત ઔર તલબઅે ઇલ્મે દીન કી ભી ખિદમત કરે. અલબત્ત ફંડ કો ઝિયાદા વુસ્અત દેને સે બચે. વલ્લાહુ તઆલા આ'લમ

લેકિન અગર ઝકાત કી રકમ બચ જાએ તો દેનેવાલે કી ઝકાત અદા હો જાએગી. ઝકાત ઔર દિગર સદકાતે વાજેબા કી રકમ હીલા કે બાદ ભી દુન્યવી સ્કૂલ, કોલેજ વગૈરહ મેં ખર્ચ કરને કી ઇજાઝત નહી હોગી.

કુર્બાની કા ચમળા, મસ્જિદ યા મદરસે કે કામો મેં યા ઈમામ યા મોઅઝ્ઝિન કી તન્ખ્વાહ મેં લગા સકતે હે, જૈસા કે હઝરત શદરુશશરીઆહ તહરીર ફરમાતે હે કે કુર્બાની કા ચમળા અપને કામ મે ભી લા સકતે હૈ ઔર હો સકે તો કિસી નેક કામ કે લિયે દે દે. મસ્લન મસ્જિદ યા દીની મદરસે કો દે દે. યા કિસી ફકીર કો દે દે.(બહારે શરીઅત, હિસ્સા-૧૫, સફા-૧૫૧)

નફસ કી અકસામ(પ્રકાર)

ભામ માઈનુદીન અમજદી

નફસ કી સાત અકસામ(પ્રકાર) હે જિનકે નામ યેહ હે. (૧)નફસે અમ્મારા (૨)નફસે લવ્વામા (૩)નફસે મુલહિમા (૪)નફસે મુત્મઈન્ના (૫)નફસે રાઝિયા (૬)નફસે મરઝિયા (૭)નફસે કામેલા.

નફસે અમ્મારા પહલા નફસ હે, યેહ સબસે ઝિયાદા ગુનાહો કી તરફ માઈલ કરનેવાલા ઔર દુન્યાવી રગબતો કી જાનિબ ખીચ લે જાનેવાલા હે. રિયાઝત ઔર મુજાહિદા સે ઇસકી બુરાઈ કે ગલ્બે કો કમ કરકે જબ ઇન્સાન નફસે અમ્મારા કે દાઈરે સે નિકલ આતા હે તો લવ્વામા કે મુકામ પર ફાઈઝ હો જાતા હે. ઇસ મકામ પર દિલમેં નૂર પૈદા હો જાતા હે જો બાતની તૌર પર હિદાયતકા બાઈસ બનતા હે. જબ નફસે લવ્વામા કા હામિલ ઇન્સાન કિસી ગુનાહ યા ઝિયાદતી કા ઇરતકાબ કર બેઠતા હે તો ઇસકા નફસ ઇસે ફૌરી તૌર પર સપ્ત મલામત કરને લગતા હે. ઇસી વજહ સે ઇસે લવ્વામા યાની સપ્ત મલામત કરનેવાલા કહતે હે. અલ્લાહ તઆલાને કુર્આન મજીદ મેં ઇસ નફસ કી કસમ ખાઈ હે: **وَلَا أَقْسِمُ بِنَفْسِ اللَّوَّامَةِ** (અલ-કિયામા) તીસરા નફસ મુલિહમા હે. જબ બંદા મુલિહમા કે મકામ પર ફાઈઝ હોતા હે તો ઇસકે અંદરૂની નૂરકે ફૈઝ સે દિલ ઔર તબીઅત મેં નેકી ઔર તકવા કી રગબત પૈદા હો જાતી હે. ચૌથા નફસે મુત્મઈન્ના જો બુરી ખસલતો સે બિલકુલ પાક ઔર સાફ હો જાતા હે ઔર હાલતે સુફૂન વ ઇત્મીનાન મેં આ જાતા હે. યેહ નફસ બારગાહે ઉલૂહિયત મેં ઇસ કદર મહબૂબ હે કે હુક્મ હોતા હે: **يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ** (અય નફસે મુત્મઈન્ના અપને રબકી તરફ લૌટ આ. — સુરએ ફજ). યેહ નફસે મુત્મઈન્ના ઔલિયા અલ્લાહ કા નફસ હે, યહી વિલાયતે સુગરા કા મકામ હે.

ઇસકે બાદ નફસે રાઝિયા, મરઝિયા ઔર કામેલા યેહ સબ હી નફસે મુત્મઈન્ના કી આલા હાલતે ઔર સિફતે હે. ઇસ મકામ પર બંદા હર હાલમેં અપને રબસે રાઝી રહતા

هُوَ. ઇસકા ઝિક્ક ઇન અલ્ફાઝમેં ક્રિયા ગયા હૈ: اَرْجِعْنِيْ اِلَى رَبِّكَ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ۝
 અપને રબકી તરફ ઇસ હાલમેં લૌટ આ કે તુ ઇસકી રજા કા તલબ ભી હો ઔર ઇસકી
 રજા કા મતલૂબ ભી (ગોયા ઇસકી રજા તેરી મતલૂબ હો ઔર તેરી રજા ઇસકી મતલૂબ)
 فَادْخُلْنِيْ فِيْ عَبْدِيْ પસ તુ મે રે (કામિલ) બંદોં મેં શામિલ હો જા.
 ۝ وَادْخُلْنِيْ جَنَّتِيْ ۝ મેરી જન્નત(કુર્બત વ દીદાર) મેં દાખિલ હો જા. (અલ-ફજ)

નિસાર તેરી ચહલ પહલ પર હઝારો ઈદે રબીઉલ અવ્વલ
 સિવાએ ઇબ્લીસ કે જહાં મેં સભી તો ખુશિયાં મના રહે હૈ

સોશિયલ મીડિયા કા ગલત ઇસ્તેમાલ

મોહસિન રઝા ઝિયાઈ

ટેકનોલોજી કી મદદ સે ચલને વાલા પહોંચ જાતા હૈ. ઇસી તેઝી કી વજહસે "ઇન્ટરનેટ સોશિયલ મીડિયા" ઝમાને પર સોશિયલ મીડિયા કો હૈરતઅંગેઝ નિગાહો સે પુરે તૌર અસર અદાંઝ હો ચુકા હૈ. ઇસને દેખા જા રહા હૈ. ઇસ તૌર પર દેખા જાએ ઇન્ટરનેટ સારેફીનકો અપના ઐસા દિવાના તો સોશિયલ મીડિયા કી ઇજાદ(શોધ)સે ઇસ બના ડાલા હૈ કે અબ ઇસસે ઉનકા નજાત દોડ-ભાગ ભરી ઝિંદગી મેં ઇન્સાનો કે લિયે પાના બેહદ મુશ્કિલ હો ચુકા હૈ. ઇસ સોશિયલ કાફી સહૂલતેં ઔર આસાનિયાં પૈદા હો ગઈ. મીડિયા કે ઝુમરે મે આતી હૈ. ઇસ કે ઇલાવા સોશિયલ મીડિયા આજ વકત કી એક અહમ સોશિયલ આજ લોગોં સે ઇઝહારે રાય, તરીન ઝરૂરત ભી બન ચુકા હૈ ઔર હલાકતોં તબાહલએ ખયાલ, વિડીઓ ઔર તસાવીર વ તબાહિયોં કા બહોત બખા ઝરિયા ભી. એક દૂસરે તક પહોંચાને ઔર રવાબિત વ સમાજ મેં સબ સે ઝિયાદા જિસ સાઈટ કા તા'હલુકાત ઇસ્તવાર કરનેકા એક મોઅસ્સિર ઇસ્તેમાલ કિયા જા રહા હૈ, ઉન મેં ખાસ તરીન ઝરીઆ ભી સાબિત હુવા હૈ. ઇસમેં તૌર પર કાબિલે ઝિક વૉટ્સ ઍપ, ફેસ બુક, કોઈ દોરાએ નહી કે ઇન્હી ચીઝોં કી વજહસે ટ્વીટર, ગુગલ પ્લસ, ઇન્સ્ટાગ્રામ, યુટ્યૂબ ઇસકી આલમી મકબૂલિયત વ શોહરત મેં ઔર લિન્કડ ઇન વગૈરા હૈ. જિન્હોને ઇન્સાની બળી તેઝી સે ઇઝાફા હો રહા હૈ. મુઆશરે પર બહોત ઝિયાદા તબાહી મચા રખી હૈં, લોગોં કો ઉનકી હકીકી ઝિંદગી

સોશિયલ મીડિયાને પૂરી દુન્યાકે ફાસલોકો ખત્મ કરકે એક આલમી ગાવો મેં ભુલાકર એક ખ્યાલી દુન્યા મેં ગુમ કર દિયા તબ્દીલ કરકે રખ દિયા હૈ. ખુતૂત વ પૈગામાત હૈ, સેહતે ઇન્સાની પર ભી ઉન કે મુઝિર કે ભેજને મેં જહાં કઈ-કઈ દિન, મહિને લગ અસરાત ઇસ કદર મુરત્તબ હો રહે હૈં કે જાતે થે, અબ વહી સોશિયલ મીડિયાસે ભેજે જિન સે ઇન્સાની જિસ્મ ખોખલા હોતા જા હુએ પૈગામ ચંદ હી સેકન્ડ મેં દૂસરો તક રહા હૈ.

શોશિયલ મિડીયા આજ પૂરી દુન્યા કે લોગો કી દિલ ચસ્પી કા મરકઝ ભી બન ચુકા હૈ, ઉસકે ઇસ્તેમાલ કરનેવાલે આલમી, મિલ્લી, સમાજી ઓર મુઆશી સરગર્મિયો સે ભી બહોત હદ તક અલગ-થલગ હો ચુકે હૈ. યહાં તક કે ઉન્હેં અપની તબઈ વ જિસ્માની સેહત ઓર રિશ્તો કા ભી ખયાલ નહી. યહી વજહ હૈ કે સાઇન્સદાં ઓર મુફ્કેરીન સેહતે ઇન્સાની, અવામી તા'લુકાત વ રવાબિત ઓર ઉન્કે મેલ-મિલાપ કો લેકર બહોત ઝિયાદા ફિકમંદ હૈ. ઉન્કા કહના હૈ કે ઇસકા ઝિયાદા ઇસ્તેમાલ સેહલે ઇન્સાની પર ગહરે તૌર પર અસર અન્દાઝ હો રહા હૈ ઓર ઇન્સાનો કે માબૈન જો રવાબિત વ તા'લુકાત હૈ ઉનમેં કસરત સે દરારેં પૈદા હો રહી હૈ. સોશિયલ મિડીયાને ઇન્સાનો કે રિશ્તો કો ઇસ તરહ મિસ્માર કરકે રખ દિયા હૈ કે એક ઇન્સાન દૂસરે ઇન્સાન સે કરીબ રહને કે બાવજૂદ કોસો દૂર હો ચુકા હૈ.

ફવાઇદ કે સાથ ઇસ કે બેશુમાર નુકસાનાત ભી હૈ. કરાચી કે 'ઉર્દુ પોઇન્ટ' અખબાર મેં એક ખબર શાએ હુઈ, જિસમેં યેહ કહા ગયા હૈ કે "સોશિયલ મિડીયા કા ઇસ્તેમાલ સારેફીન પર ગહરા અસર મુરત્તબ કરતા હૈ" સારેફીન કી સેહત ઓર નફસાનિયત પર સોશિયલ મિડીયા કે અસરાત કે મૌઝૂઅ પર હોને વાલી એક તહકીક મેં યેહ ઇન્કેશાફ

હુવા હૈ કે યેહ લોગો કો સમાજી મેલ-મિલાપ સે દૂર કર રહા હૈ. અમરીકી માહેરીને ટ્વીટર ઓર ફેસબુક જૈસી સમાજી રાબતો કી વેબસાઇટ કી વજહસે ઝિયાદા તા'દાદ મેં લોગ તન્હાઈ મહસૂસ કરતે હૈ. માહેરીન કે મુતાબિક એક દિન મેં દો ઘંટે સે ઝિયાદા સોશિયલ મિડીયા કે ઇસ્તેમાલ સે એક ફર્દ કે સમાજ સે અલગ-થલગ હોને કે ઇમ્કાનાત દુગને હો સકતે હૈ. એક દૌર વોહ થા જબ ઇન્સાની રવાબિત ઓર અહવાલ વ અખબાર કે લિયે ખુતૂત વ પૈગામાત કા ઇસ્તેમાલ કિયા જાતા થા, જિન્હેં ઇન્સાની મુલાકાતો કા આઘા દરજા ભી હાસિલ થા, ખુતૂત જાઝિબે નઝર, પુર લુત્ફ હુવા કરતે થે, જો એક લખ્તે દિલ કો છૂ જાતે થે લેકિન ઇન ખુતૂત વ પૈગામાત કી જગા સોશિયલ મિડીયાને લે લી હૈ, જિસને સમાજી, ખાનદાની ઓર અવામી મૈલ-મિલાપ કા જનાઝા નિકાલ કર રખ દિયા હૈ.

આજ સમાજકા તકરીબન હર શખ્સ ઇન્ટરનેટ સોશિયલ મિડીયા સે કિસી ન કિસી તરહ જુબા હુવા હૈ, જો અપની દિલચસ્પી કે લિહાઝસે ઇસ પર મુતહરિર્ક વ ફઆલ હૈ. દુન્યાભર મેં હોને વાલે આલમી તહઝીબી, સમાજી, ઇકતસાદી ઓર સિયાસી ઇન્કલાબાત સે ના સિર્ફ બાખબર રહતા હૈ, બલકે ઇસ મેં દિલચસ્પી ભી લેતા હૈ ઓર અપની સોચ વ ફિક ભી પેશ

કરતા હૈ. ગોયા મિનિટો યા સેકન્ડો મેં પૂરી દુન્યા કે અહવાલો કવાઈફ સે આગાહી હાસિલ કર લેતા હૈ. પૂરી દુન્યા કો અપના મતવાલા બના દેને વાલે સોશિયલ મીડિયા કે સારેફીન કી તા'દાદ કા અંદાજા આપ હાલ હી મેં અમેરીકા સે જારી કર્દા એક તહકીકી રિપોર્ટ સે લગા સકતે હૈ, જિસમેં કહા ગયા હૈ કે સિર્ફ ફેસબુક સારેફીન કી તા'દાદ પૂરી દુન્યા મેં 19,68,00,000 હૈ. ઇસકે ઇલાવા વોટ્સ એપ ઇસ્તેમાલ કરનેવાલે ભી કુછ પીછે નહી, ઉનકી ભી તા'દાદ 1,20,00,00,000 હૈ. ઇનકે ઇલાવા ઔર ભી દિગર સમાજી રાબતે કી સાઈટ હૈ જિનકે સારેફીન કી તા'દાદ ભી લાખો મેં હૈ.

અબ સોશિયલ મીડિયા કે હવાલે સે મુસ્લિમ મુઆશરે કે મૌજૂદા હાલાત પર એક નઝર ડાલતે હૈ કે હમારે સમાજમેં જો બુરાઈયા ઔર બેહ્યાઈયા હૈ, ઇસમેં સોશિયલ મીડિયા કા કિર્દાર રહા હૈ.

ઇસ કે લિયે એક પહલુ હૈ જિસસે મુસ્લિમ મુઆશરે મેં તબાહી વ બર્બાદી ઉસકા મુકદ્દર બતની જા રહી હૈ જિસસે અખ્લાક ઔર સમાજી રિશ્તે પામાલ હોતે જા રહે હૈ. બેહ્યાઈયાં ઔર બુરાઈયાં હદ દરજા બઝતી જારહી હૈ. ઇસકે બક્સરત ઇસ્તેમાલ કે સબબ તા'લીમી ઝવાલ, અખ્લાકી ગિરાવટ ઔર મુઆશરતી બુરાઈ એક બહોત બળા અલમિયા બનને જા

રહી હૈ, જાઈઝ વ નાજાઈઝ કી તમીઝ ભી ખત્મ હોતી જા રહી હૈ. ઇસકે કઈ પહલું હૈ.

મુસ્લિમ સમાજ કા આજ બહોત બળા તબ્કા સોશિયલ મીડિયા કા એસા દિવાના હો ચુકા હૈ, જિન કે શબો રોઝ ઉસી કી નઝર હો રહે હૈ, ઇસમેં જવાન, બૂળે, બચ્ચે ઔર ખવાતીન સભી બરાબર કે શરીક હૈ લેકિન સબ સે ઝિયાદા નૌજવાન તબ્કા મુતાસિર હુવા હૈ. ગોયા મુસ્લિમ મુઆશરે મેં સોશિયલ મીડિયા કે સબબ અનગિનત બુરાઈયાં જન્મ લે રહી હૈ. બદ અખ્લાકિયા આમ હો રહી હૈ. કૌમ કે છોટે-છોટે બચ્ચે ઇસ લા'નતી બુરાઈ કા હિસ્સા બનતે જા રહે હૈ.

સોશિયલ મીડિયા કે ઝરિયે હોનેવાલે નુકસાનાત મેં સે એક અઝીમ નુકસાન યે હો રહા હૈ કે સ્કૂલ, કોલેજ, યુનિવર્સિટી ઔર મદરસે કે તલબા તા'લીમસે દૂર હોતે ચલે જા રહે હૈ, કિતાબોસે બેતવજ્જોહી ઔર મુતાલઆ સે બેરગબતી કે શિકાર હોતે જા રહે હૈ. સોશિયલ મીડિયા પર અપના કીમતી વકત ઝાએ કરને કો મહબૂબ કામ તસવ્વુર કર રહે હૈ. ફહશ વ ઉરયાં વીડિયો ઔર તસાવીર દેખ કર બદઅમલ ઔર બદઅખ્લાક હોતે જા રહે હૈ, ઝિયાદાતર વકત ફુઝૂલ ચેટિંગ ઔર ઇશિક્યા વ મઝાહિયા ગુફ્તગુ મેં સર્ફ કર રહે હૈ. નૌજવાન બુરે હરકાત ઔર આ'માલ વ અફઆલ કે આદી બનતે જા રહે હૈ.

અબ તો દર્સગાહોં ઓર અસાતઝા કે એહતરામ વ અદબ કી જગહ ભી સોશિયલ મીડિયા ને લે લી હૈ. યેહ વોહ બુરાઈયાં હૈ જિનસે નસ્લે-નૌ કા મુસ્તકબિલ તારીક ઓર ભયાનક હોતા જા રહા હૈ, જિસ પર વાલિદૈન ઓર સરપરસ્ત હઝરાત કો ગૌર કરને ઓર ઉસકા કોઈ હલ તલાશ કરને કી અઝહદ ઝરૂરત હૈ. વર્ના તો આનેવાલે દિનોં મેં પૂરા મુઆશરા ઇસ કદર તબાહી વ બર્બાદી કે ઘણે મેં જા ગિરેગા, જિસે બયાના બેહદ મુશ્કલ હો જાએગા. અભી ભી વકત હૈ કે અપની નસ્લ-નૌ કા મુસ્તકબિલ તબાહ હોને સે બયા લિયા જાએ વર્ના બહોત દેર હો ચુકી હોગી.

મર્દ વ ખવાતીન હઝરાત સોશિયલ મીડિયા પર ગપ-શપ ઓર ચેટિંગ વગૈરહ મેં મશગૂલ રહતે હૈ ઓર યે સિલસિલા હર રોઝ રાત દેર ગએ તક ચલતા રહતા હૈ. વાલિદૈન બચ્ચોકે હાથોં મેં ભી કીમતી સ્માર્ટ ઓર એન્ડ્રોઇડ મોબાઇલ ફોન દેકર ઉનકી ઝહની વ નફસયાતી તરબિયત કા ફરીઝા અંજામ દે રહે હૈ. સ્માર્ટ ફોન બચ્ચો કે નફસયાત પર ગહરે તૌર પર ઝહરીલે વાઇરસ છોળ રહા હૈ, જિસ કે સબબ બચ્ચે તરહ-તરહ કે ઝહની વ નફસયાતી અમરાઝ મેં મુબ્તલા હો રહે હૈ, ઉન કી સેહત વ તંદુરસ્તી પર ભી ઉસકે મુઝિર અસરાત મુરત્તબ હો રહે હૈ. વાલિદૈન કી ઇસ તરહકી રઝીલ હરકતોં

સે ઔલાદ કા રૌશન મુસ્તકબિલ તારીક હોતા જા રહા હૈ, વોહ વાલિદૈન કી શફકતોં ઓર મુહબ્બતોં સે ભી મહરૂમ હોતે જા રહે હૈ. જિન કે ઝિમ્મે અપને બચ્ચો કે રૌશન મુસ્તકબિલ કે ખ્વાબો કો શરમન્દએ તા'બીર લાના હૈ ઉન કે ખ્વાબો કા બે દર્દી સે કતલ કર રહે હૈ. હાલાંકે ઉન્હેં તો ચાહિયે કે વોહ અપની ઔલાદ કી તા'લીમ વ તરબિયત પર કામિલ તવજ્જો દે, એક સાલેહ મુઆશરે કી તશકીલ કરેં ઓર અપની ઔલાદ કે રૌશન ખ્વાબો કો શરમન્દએ તા'બીર લાએ. વાલિદૈન ઓર સરપરસ્ત હઝરાત કો અલ્લાહ કે રસૂલે ﷺ કા યેહ ફરમાન નહી ભૂલના

ચાહિયે જો આપને હુજ્જતુલ વદાઅ કે મૌકે પર ઇશાર્દ ફરમાયા થા: **توبه سے ہر شمس ہرگز مران ہے، اسی سے اسی کی ریاضا کے بارے میں سوال ہوگا.**

વાલિદૈન કી યેહ અવ્વલીન ઝિમ્મેદારી હૈ કે વોહ અપની ઔલાદકી ઇસ્લામી માહૌલ મેં ઇસ્લાહ વ તરબિયત કરેં, ઉન્હે ઉમ્દા તૌર પર તા'લીમ વ નસીહત કરેં, હર-હર કદમ પર ઉનકી રહનુમાઈ કા ફરીઝા સરઅંજામ દે, ઉનકી ઝહની વ નફસયાતી તરબિયત પર તવજ્જોહ દે. ઉન્હે મોબાઇલ ફોન ખાસ તૌર સે એન્ડ્રોઇડ કી સહુલિયાતવાલે મોબાઇલ ફોન સે દૂર રખેં, જિસ સે ના સિર્ફ ઉનકા ઝહની વ દિમાગી તવાઝન બરકરાર રહેગા, બલકે

ઉનકા ઝહન વ દિમાગ ખુરાફાત ઔર ગલત અસરાત સે પાક રહેગા.

યેહ મહઝ તબીઅત ખૂશ કરને કા સામાન હૈ, વક્ત બરબાદ કરને કા એક ખિલૌના હૈ. ઝહની નફસયાતી બિમારિયો કા મૌજિબ ઔર મુખ્તતિફ અમરાઝમે મુખ્તલા કરને કા એક ઝહરીલા વાઈરસ હૈ. ઇસી તરહ અખ્લાક સોઝ ઔર ગારત ગરે અમલ ભી હૈ. લિહાઝા સોશિયલ મીડિયા કે ઇસ તઅફકુન ઝદા માહૌલ સે મુઆશરે કો બયાના નિહાયત હી ઝરૂરી હો ગયા હૈ, કયૂં કે મગરિબ કી ઇસ ચકાચૌન્દ સોશિયલ મીડિયાને ઇન્સાન કો ઇન્સાનિયત કી બુલંદી સે હૈવાનિયત કી પસ્તી કી તરફ ઘકેલ દિયા હૈ. ઇસકો અખ્લાક વ શરાફત કે હુદૂદસે બાહર કર કે બેહયાઈ વ ફહાશી કે દલદલ મેં લા ખળા કિયા હૈ. ઇસ કી ઇઝઝત વ નામોસ કી ઘજિજયા બિખેર કર ઝિલ્લતો રુસ્વાઈ કે સિરે પર ડાલ દિયા હૈ. ઇસકો દીનસે બેગાના કરકે ઇસ દુન્યાકા મતવાલા બના દિયા હૈ, ઇસકે કીમતી અવકાત વ લમ્હાત કો ઝાએ કર દેને મેં બહોત બળા રોલ અદા કિયા હૈ.

યહી નહી બલકે મુસ્લિમ મુઆશરે સે અખ્લાકી એહમીયત ઔર મુઆશરતી રિવાયત કા જનાઝા નિકાલ કર રખ દિયા હૈ. ઇસી તરહ સોશિયલ મીડિયા પર ગુમરાહકુન પોસ્ટસ, ફહશ તસાવીર ઔર પોર્નો ગાફિકસને

ભી સોશિયલ મીડિયા કે સારેફીન કે ઇમાન કો મુતઝલઝલ, અકીદે કો કમઝોર ઔર અમલ વ કિરદાર કો તહસ નહસ કરકે રખ દિયા હૈ. ઇસ લિયે એન્ફ્રોઇડ સારેફીન કે લિયે યેહ ઝરૂરી હૈ કે વોહ સોશિયલ મીડિયા ઔર એન્ફ્રોઇડ સાઇટ કા જાઇઝ તૌર પર ઇસ્તેમાલ કરેં ઔર અપને ઇમાન વ એઅતકાદ, અમલ વ કિરદાર ઔર મુઆશરે કો તબાહ વ બર્બાદ હોનેસે બચાએ, કયૂં કે યેહ જહાં મુઝિર ઔર મૌજિબે હલાકત હૈ, વહી મુફીદ ઔર નફા બખ્શ ભી હૈ, જિસસે અપને જાઇઝ મકાસિદ કે લિયે ઔર દીન કી ઇશાઅત વ તબ્લીગ કે લિયે બે ઇન્તહા ફાએદા ઉઠાયા જા સકતા હૈ.

મૌજુદા દૌરમેં યેહ દા'વત વ તબ્લીગ એક મૌસિર તરીન ઝરિઆ ભી હૈ, આમલી સતહ પર અપની આવાઝ પહોંચાને કા આલા(સાધન) ભી હૈ, મુખાલફીને ઇસ્લામ કે અહવાલ વ અફકાર સે વાકફિયત ઔર ઇન કે અફકાર વ નઝરિયાત સે કૌમે મુસ્લિમ કો બયાને કા એક મુસ્તહકમ પ્લેટફોર્મ હૈ, અગયાર કી સાઝિશો ઔર મન્સૂબો કો નાકામ બનાને કા હથિયાર ભી હૈ. હમારે લિયે ઇસ પર સબસે અહમ ચીઝ યેહ હૈ કે ઇસકે ઝરીયે ઇસ્લામી તા'લીમાત વ હિદાયાત, શરઈ અહકામ વ મસાઈલ ઔર દીની મઝહબી સરગર્મિયો કી તશહીર વ તરસીલ કા ફરીઝા બહુસ્ન વ

ખૂબી સરઅંજામ દિયા જા સકતા હૈ. આજ ઇમાન વ અકીદા તબાહ વ બરબાદ કર ઇસી કા ગલત ઇસ્તેમાલ કરકે ઇન્તહા પશંદ, રહી હૈ.

દહશતગર્દ, અનાસિર ઔર બાલિત જમાઅતે ઐસે સંગીન હાલાત મેં ઉન લોગોં કી આલમી સતહ પર ઇસ્લામ કી ગલત તશરીહ ઝિમ્મેદારિયાં કુછ ઇસ તરહ બળહ જાતી હૈ વ તા'બીર પેશ કર રહે હૈ, જિસસે ઇસ્લામ જો ઇન્ટરનેટ સોશિયલ મીડિયા પર ઝિયાદા વ મુસ્લિમ કી શબીહા ખરાબ હો રહી હૈ. વકત ગુઝારતે હૈ. ખ્વાહ ઉનમેં ઉલ્મા, અઇમ્મા

મૌજુદા ઝમાને કા નૌમૌલૂદ ફિરકા ઔર મુફ્તીયાને કિરામ હો યા ફિર દાનિશ્વરાને જિસકા નામ ઇસતિશરાક ઔર ઉસકે મુત્તબેઈન કૌમ વ મિલ્લત, સભી કો ચાહિયે કે વોહ ભી કા નામ મુસતશરીકીન હૈ, ઇસ ફિરકે કી સોશિયલ મીડિયા કા જાઈઝ ઔર મુસ્તહસન બુન્યાદ તહકીક વ તહરીફ વ તખઝીબ પર તરીકે સે ઇસ્તેમાલ કરકે ઇસ્લામ વ દુશ્મન મબ્ની હૈ, ઉનકા મક્સદ ભી મઝહબે ઇસ્લામ તાકતો ઔર બદમઝહબો કી તરફસે કિયે કા કસીર મુતાલઆ કરકે લિટરેચર્ઝ ઔર જાનેવાલે એતરાઝાત વ સવાલાત કા કુર્આન કુતુબ વ રસાઈલ લિખકર ઇસ્લામ ઔર પૈગમ્બરે વ અહાદીસ કી રૌશની મેં દલીલ કે સાથ ઇસ્લામ પર બેબુન્યાદ ઇલ્લામાત આઈદ જવાબ દે ઔર નૌજવાન નસ્લ કો બદમઝહબ કરના ઔર ઇસ્લામ કી હકીકી તા'લીમાત કો વ બદઅકીદા હોને સે બચાઈયે. સોશિયલ મસ્ખ કરના હૈ. કાદયાનિયત ભી મીડિયા કે ઝરિયે બેરાહરવી કે શિકાર લોગોં મીડિયા સે ફાયદા ઉઠાને મેં કિસીસે પીછે નહી, તક દીન કી દા'વત વ તબ્લીગ પેશ કરે, વોહ ભી વોટ્સએપ, ફેસબુક, ટ્વીટર, ઇન્સ્ટાગ્રામ, લોગોં કો ઉસ કે ગલત ઇસ્તેમાલ સે બચાને કે ઔર યુટ્યૂબ કા નાજાઈઝ તરીકે સે ઇસ્તેમાલ લિયે મુહિમ ચાલાઓ ઔર હુકૂમત સે ભી કરકે નૌજવાન નસ્લકે દિલો દિમાગ સે ઇશકે ફહશ ઔર ઉરયાં વેબસાઈટ પર પાબંદી કા રસૂલ કો નિકાલકર ઉન કે અંદર ઝલાલત પુરઝોર મુતાલબા કરે. વ ગુમરાહિયત કે બીજ બો રહી હૈ.

ઉમ્મીદ હૈ કી કૌશિશેં કારગર સાબિત ગોયા જિતની ભી ઇસ્લામી દુશ્મન હોગી ઔર સમાજ વ મુઆશરે સે અમલી, તાકતેં હૈ, વોહ સોશિયલ મીડિયા પર મુસ્તઅદ ફિકી, અખ્લાકી ઔર એતકાદી બુરાઈયો કા અમલ હૈ, જો ખુલે તૌર પર ઇસ્લામી વ ખાત્મા હોગા.

મુસ્લિમીન કે ખિલાફ મુહાઝ આરાઈ કર મુસ્લમાનો કા રહી હૈ ઔર સાદા લોહ મુસલમાનો કા

તાજુશરીઆ ઉલ્માએ અરબ વ અજમ ઓર મશાઇખ વ સાદાતે કિરામ કી નઝરમે

મુસ્લીમ રઝવી

૨૦ જુલાઈ ૨૦૧૮ કો જૂંહી તસ્દીક હુઈ કે હઝરત અઝહરી મિયાં કા વિસાલ વાકેઅ હો ગયા હૈ(ઇન્ના લિલ્લાહિ વ ઇન્ના ઇલયહિ રાજેઊન) તો હર આંખ અશકબાર હો ગઈ, ઓર લોગ કહ ઉકે કે મુસ્લકે આ'લા હઝરત કા પ્રચાર-પ્રસાર કરનેવાલા એક ચમકતા સૂરજ ગુરૂબ હો ગયા હૈ. વૈસે હમારે જિતને ભી અકાબિર હમસે રુખ્સત હો ચુકે હૈ ઉન કી ભરપાઈ કભી નહી હો પાઈ હૈ. આજ મૈં દુન્યાએ ઇસ્લામ કી કુછ અઝીમ શખ્સિયતો કે તાસ્સુરાત કો આપકે સામને પેશ કરૂંગા.

ફપ્રે અઝહર તાજુશરીઆ હઝરત અલ્લામા મુફતી અખ્તર રઝા ખાન કાદરી અઝહરી બરેલ્વી અલયહિર્રહમા પાસદારીએ શરઅ મૈં આપ અપને અસ્લાફ કે અકસે જમીલ હૈ. આપકી શખ્સિયત ઇતની જાએમ, બાવકાર ઓર અઝીમ હૈ કે અવામ તો અવામ દૌરે હાઝિર કે જય્યદ ઉલ્માએ કિરામ, મુફતીયાને ઇઝ્ઝામ, મશાઈખે ઇઝ્ઝામ, મુહદ્દેસીન, ખુત્બાઅ, મુકર્રેરીન, મુસન્નેફીન,

અદીબ, મુહકકેકીન, મુનાઝેરીન આપસે તા'લુક વ નિસ્બત રખને મૈં ફપ્ર મેહસૂસ કરતે હૈ ઓર આપકે વજૂદકો આલમે ઇસ્લામ કે લિયે ગનીમત સમજતે. તાજુશરીઆ કી ઝિંદગીકા હર એક લમ્હા મસ્લકે એહલે સુન્નત મસ્લકે આ'લા હઝરત કી તરવીજ વ ઇશાઅત કે લિયે વફ્રે નઝર આતા હૈ. તાજુશરીઆ અલયહિર્રહમા ઉલ્માએ કિરામ વ સાદાતે કિરામ કા અદબ વ એહતરામ ફરમાતે યહી વજહ હૈ કે સાદાતે કિરામ ભી આપસે બેપનાહ મુહબ્બત ફરમાતે, આપકો અપના કાઈદ વ પેશવા તસ્લીમ કરતે. મુન્દરજા ઝૈલ ચન્દ ઉલ્મા વ મશાઈખ વ સાદાતે કિરામ કે અકવાલ વ તાસ્સુરાત પેશ કિયે જા રહે હૈ જિનસે તાજુશરીઆ અલયહિર્રહમા કી અઝમત વ બુલંદ મરતબા કા પતા ચલતા હૈ.

મુહદ્દિસે મક્કતુલ મુકર્રમા શૈખ સય્યદ મુહમ્મદ ઊન અલ્વી અબ્બાસી માલિકી: આપને તાજુશરીઆ કો મુહદ્દિસે હનફી, મુહદ્દિસે અઝીમ, આલમે કબીર વગૈરા અલ્લાખાત કે સાથ યાદ કિયા હૈ ઓર અપની એક તકરીર

મેં ફરમાતે હે કે મેં હુઝૂર તાજુશરીઆ દામત બરકાતુહુમ આલિયા કો ઇસ મકામ પે ફાઇઝ મહસૂસ કરતા હું જિસસે અલ્લાહ ઓર હુરફ કી તા'બીર આશના નહી. (તજલિલયાતે તાજુશરીઆ, સ-૫૮૪)

શૈખ જમીલ બિન આરિફ હુસૈની શાફઈ ફિલીસ્તીન: તાજુશરીઆ દામત બરકાતુહુમ આલિયા કી ઝાત વોહ ઝાત હે કે ઉનકે તવસ્સુલ સે દુઆએ માંગી જાએ તો અલ્લાહ તઆલા ઉસે ઝરૂર કબૂલ ફરમાએગા. આપને અપની તકરીર મેં તાજુશરીઆ દામતબરકાતુહુમ આલિયા કે લિયે શૈખુલ ઇસ્લામ વલ મુસ્લેમીન, આરિફ બિલ્લાહ, શૈખુલ કામિલ જેસે અલ્લાહાત કા ઇસ્તેમાલ ક્રિયા હું. (તજલિલયાતે તાજુશરીઆ, સ-૫૮૫)

શહઝાદએ હુઝૂર ગૌસે આ'ઝમ ડોક્ટર અબ્દુલ અઝીઝ અલ ખતીબ દમિશ્ક : "મેંને તમન્ના કી થી આરઝૂ કી થી અય કાશ આને વાલે ઉન તમામ સૂફિયાએ કિરામ કી સરપરસ્તી ફરમાતે અલ અલ્લામા મુફતી અલ ઇમામ અશશૈખ અખ્તર રઝા ખાં અલ હિન્દી, લેકિન વોહ અપની મસરૂફિયત ઓર દિગર મુશ્કિલાત કે સબબ ન આ સકે. ઉનકા ફૈઝ હમ પર જારી હે ઓર ઉનકે ફૈઝ કી યેહ બરકત હે કે આજ યેહ અકાબિર સૂફિયાએ હસની-હુસૈની શહઝાદે આપકે સામને હું. (ઇકતબાસે બયાન,

બમૌકા ઇન્ટર નેશનલ સૂફી કોન્ફરન્સ) **અશશૈખ મુહમ્મદ ઉમર બિન સલીમ અલ મહદી અલ દબાગ મદગિલ્લાહુ બગદાદ શરીફ:** આપ તાજુશરીઆ વ સદરુલ ઉલ્મા કી તા'રીફ તૌસીફ બળી અકીદત મન્દાના અંદાઝ મેં ફરમાતે. શૈખ સાહબને હઝરત કી શાન મેં અરબી મેં મન્કબત ભી લિખી આપને તાજુશરીઆ સે સનદુલ હદીસ વલ ઇફતાઅ ઓર ઇજાઝત વ ખિલાફત લી. (તજલિલયાતે તાજુશરીઆ, સ-૫૮૫)

સય્યદ પીર અલાઉદ્દીન ગીલાની કિબ્લા: હઝરત પીર સાહબ કિબ્લાને અલ્લામા અખ્તર રઝા સાહબ કી તા'રીફ મેં ફીલ અદલિયા અરબી મેં એક કિત્આ પળ્હા જિસકા મફહૂમ યેહ થા કે "અખ્તર રઝા સિતારા કી તરહ તાબિન્દગી બિખરે ગા." (તજલિલયાતે તાજુશરીઆ, સ-૨૫૦)

અહસનુલ ઉલ્મા મારેહરવી અલયહિર્રહમા: ઉર્સે કાસમી ૧૯૮૪ કી તકરીર મેં હઝરત અહસનુલ ઉલ્મા અલયહિર્રહમા ને જાનશીને મુફતીએ આ'ઝમ કા ઇસ્તકબાલ કાઇમ મકામ મુફતીએ આ'ઝમ અલ્લામા અઝહરી ઝિન્દાબાદ કે ના'રે સે ક્રિયા, મજમુએ કસીર મેં જાનશીને મુફતીએ આ'ઝમ કો સિલસિલએ કાદરિયા, બરકાતિયા કી તમામ ખિલાફતે વ ઇજાઝતે અતા ફરમાઈ. (તજલિલયાતે તાજુશરીઆ, સ-૬૦૦)

ખલીફએ મુફતીએ આ'ઝમ હઝરત અલ્લામા સય્યદ શાહ તુરાબુલ હક્ક કાદરી અલયહિર્રહમા (પાકિસ્તાન): હિન્દ વ પાક મેં હમારી મરકઝી શખ્સિયત હઝરત અલ્લામા મૌલાના મુફતી અપ્તર રઝા ખાં કાદરી રઝવી બરેલ્વી મેં જો નાઈબે મુફતીએ આ'ઝમે હિન્દ કે નામ સે પહચાને જાતે હૈ.

હઝરત અલ્લામા સય્યદ ઇરફાન મશહૂદી મદ્રાસિલાહ: દૌરે હાઝિર મેં આ'લા હઝરત, હુજ્જતે ઇસ્લામ, મુફતીએ આ'ઝમ કે સચ્ચે જાનશીન અફકારે રઝા કે ખરે વારિસ કાઈદે તાજુશરીઆ મુફતીએ આ'ઝમ અલ્લામા અશ્શાહ અપ્તર રઝા કાદરી બરેલ્વી હૈ.(તજલિલાયતે તાજુશરીઆ, સ-૪૬)

ખલીફએ મુફતીએ આ'ઝમ મુફતી સય્યદ શાહિદ હસની મુહદીસે રામપુરી: દૌરે હાઝિર કે ઉલૂમ વ ફુનૂન કે સચ્ચે વારિસ, હુજ્જતુલ ઇસ્લામ વ મુફતીએ આઝમ કે સહીહ જાનશીન, રૂહાનિયત કે તાજદાર, રઝવિયત કે અમીન તાજુશરીઆ, ફકીહે ઇસ્લામ, કાઝિયુલ કુઝાત ફિલ હિન્દ મુહમ્મદ અપ્તર રઝા કાદરી અઝહરી હૈ જો એહલે સુન્નત વ જમાઅત કી આલમી સતહ પર ઇલ્મી વ દીની, એઅતકાદી વ ફિક્કી કિયાદત વ રહબરી ફરમા રહે હૈ જિન કે આફતાબે શોહરત વ ઇકબાલ કી કિરનેં સારે આલમ કો રૌશન વ મુનવ્વર

કર રહી હૈ. (હયાતે તાજુશરીઆ, સફા-૧૨)
શહઝાદએ અહસનુલ ઉલ્માએ અશરફે મિલ્લત સય્યદ શાહ અશરફ મિયાં મારેહરવી કિલ્લા: દુઆગો રહતા હું કે કાશ હમારી ખાનકાહે બરકાત કી અગલી પેળિયાં અપને ઝમાને કે પૂરે દાવે સે યેહ કહ સકેં કે સુનો માઝી કરીબ મેં હમારી ખાનકાહ કી તીન કરામતે હૈ અહમદ રઝા, મુસ્તફા રઝા, અપ્તર રઝા દામત બરકાતુલુમ આલિયા (તજલિલાયતે તાજુશરીઆ, સ-૨૮૫)

હઝરત સય્યદ શાહ ફઝલુલ મતીન ચિશતી કિલ્લા ગદી નશીન અજમેર શરીફ: તાજે શરીઅત મુફતી અપ્તર રઝા અઝહરી સાહબ કી ઝાતે બાબરકત ઇલ્મી, દીની, રૂહાની, સમાજ બિદમત કે હિસાબ સે એક મશાલ હૈ. યેહ ઉસ વકત કી એક અહમ કાબિલે ઝિક્ક ઔર કાબિલે કદ્ર શખ્સિયત હૈ ઔર એસે હલકે કે સરબરા હૈ જિસકે ઝિક્ક કે બગૈર હમારે દૌર કી દીની, મસ્લકી, ફિક્કી તારીખ મુકમ્મલ હો નહી સકતી. યેહ બઝાત ખૂદ શખ્સી એ'તબાર સે બુલન્દ મરતબા હૈ. (તજલિલાયતે તાજુશરીઆ, સ-૩૫)

હઝરત મૌલાના સય્યદ ઓવેસ મુસ્તફા વાસ્તી બિલગામ શરીફ: ફકીર કાદરી કો જાનશીન મુફતીએ આ'ઝમ હિન્દ અલ્લામા અઝહરી મિયાં સાહબ સે બારહા મુલાકાત કા શર્ફ

હાસિલ હોતા રહતા હૈ. યેહ મુલાકાત વ રાબ્તે દેરાના તા'લ્લુકાત કે બાઈસ હૈ જો ખાનકાહે બિલગ્રામ વ બરેલી મેં હમેશા સે રહે હૈ. મૌસુફ કો ખાનકાહે રઝવિયા મેં વોહ મકામ હાસિલ હૈ કે તાજુશરીઆ ઓર કાઝિયુલ કુઝાત જૈસે અલ્કાબાત સે યાદ કિયે જાતે હૈ. (તજલ્લિયાતે તાજુશરીઆ, સ-૬૦૧)

હઝરત અલ્લામા સય્યદ ફખુદ્દીન અશરફ અશરફિયુલ જુલાની સજ્જાદા નશીન કિછૌછા મુકદ્દસા: ઇસી (ખાનવાદા રઝવિયા) અઝીમ રૂહાની ખાનવાદે કે યશ્મો ચિરાગ તરીકત વ શરીઅત કે અલમ બરદાર ફકીહે ઝમાના, શૈખુલ ઇસ્લામ વ મુસ્લેમીન હઝરત અલ્લામા મૌલાના તાજુશરીઆ અલ્હાજ અખ્તર રઝા સાહબ દામત બરકાતુલ્હમ આલિયા કી ઝાતે સુતુદા(નેક) સિફાત હૈ જો ઇલ્મ વ અમલ, ઝુહદો તકવા, શર્મ વ હયા, સબ્ર વ કનાઅત, સદાકત વ ઇસ્તકામત વગૈરહ અઝીમ સિફાતે હુસ્ના સે મુત્તસિફ હૈ. યેહ દૌરે હાઝિર કી વોહ અઝીમ હસ્તી હૈ જિસસે અવામ વ ખવાસ યક્સાં તૌર પર મુસ્તફીદ હો રહી હૈ. (તજલ્લિયાતે તાજુશરીઆ, સ-૨૪૮)

હઝરત અલ્લામા સય્યદ શાહ મુઝફ્ફર હુસૈન શાહ સાહબ: અલહમ્દુલિલ્લાહ મેરે શૈખ (તાજુશરીઆ) ને ઇસ વકત ફતાવા રઝવિયા કી તીન જિલ્દે મુકમ્મલ અરબી મેં કર દી હૈ

ઔર અરબી ભી વોહ જિસ પર મિશ્રી ભી નિસાર હો જાએ. તાજુશરીઆ દામત બરકાતુલ્હમ આલિયા કા આજ કોઈ નઝીર નહી ના તકવા મેં કોઈ નઝીર, ના ઇલ્મ મેં કોઈ નઝીર. (ઇકતબાસે તકરીર)

નઝીરએ મીર અબ્દુલ વાહિદ બિલગ્રામી હઝરત સય્યદ સુહેલ મિયાં કિબ્લા વલી અહદ ખાનકાએ વાહિદયા બિલગ્રામ શરીફ: હમ સબને ઇસ વકત તાજુશરીઆ દામત બરકાતુલ્હમ આલિયા કો આલિમે સુન્નિયત કા, જમાઅત કા રહનુમા ઔર કાઈદ માન લિયા હૈ. હમ સબકો યાહિયે કે તાજુશરીઆ દામત બરકાતુલ્હમ આલિયા કા જો હુકમ હો ઇસ પર અમલ કરે. જબ કિસી મસ્લે પર તાજુશરીઆ દામત બરકાતુલ્હમ આલિયા કા કલમ ચલ જાએ તો કિસી સુન્ની મેં યેહ જુરઅત નહી હોની યાહિયે કે ઉન કે કલમ પર તઝહીક કરે. (ઇકતબાસે તકરીર ઇમામ અહમદ રઝા કાન્ફરન્સ)

હઝરત સય્યદ ગયામુદ્દીન કાદરી તિર્મિઝી સાહબ સજ્જાદા ખાનકાહે કાલપી શરીફ: તાજુશરીઆ કી ઇલ્મી, ફિક્હી, મિલ્લી, તસનિફી ઔર રૂહાની ખિદમતને આપકો આલમે ઇસ્લામ કી આફાકી શખ્સિયત બના દિયા જિસકો ઇન્સાફ પસંદ જુટલા નહી સકતા. આજ ભી તાજુશરીઆ દામત બરકાતુલ્હમ

આલિયા જુમ્લા સુન્નતો કે આઈડિયલ હૈ. (તજલિયાતે તાજુશરીઆ, સફા-૩૩)

જાનશીન મુજાહિદે મિલ્લત હઝરત મોલાના

સચ્ચદ ગુલામ મુહમ્મદ હબીબી કિબ્લા, ઉડીસા:

તાજુશરીઆ દામત બરકાતુલ્હમ આલિયા આ'લા હઝરત અલયહિર્રહમા કે ઇલ્મી સરમાયા કે અમીન હૈં ઓર આલમગીર શોહરત વ મકબુલિયત કે હામિલ હૈં. લાખો એહલે તરીકત કે કિબ્લા વ અકીદત હૈ, શરઈ કાઉન્સિલ કે ઝરીએ ઉમ્મતે મુસ્લેમા કો દરપેશ દીની મસાઈલ કા હલ નિકાલને વાલે ઓર સવાદે આ'ઝમ કે મુન્તશિર અરબાબે ઇફ્તાઅ કો ચકજિહતી કા પૈગામ દેનેવાલે કાઈદ, કદીમ ઉલૂમ કે સાથ જદીદ ઉલૂમ કે ઝરિએ અસરી તકાઝો કી તકમીલ કે લિયે અઝીમ દાનિશગાહ કે બાની હૈં. (તજલિયાતે તાજુશરીઆ, સ-૭૪)

હઝરત અલ્લામા સચ્ચદ અમીનુલ કાદરી

મુબલિગે સુન્ની દા'વતે ઇસ્લામી: તાજુશરીઆ અલ્લામા અખ્તર રઝા સાહબ કિબ્લા અઝહરી દામત બરકાતુલ્હમ આલિયા ઇસ વક્ત આ'લા હઝરત ઓર મુફ્તીએ આ'ઝમ અલયહિર્રહમા કે કાઈમ મકામ હૈં જો હમ સુન્નિયો કી આબરૂ હૈં, હમ સુન્નિયો કી પેહચાન હૈં અલહમ્દુલિલ્લાહ પેહ ફકીર કાદરી ભી હઝરત કા ગુલામ હૈં.(ઇકતબાસે તકરીર).

હઝરત અમીર સચ્ચદ હુસૈન મિયાં વાહિદી બિલગામ

શરીફ: મસ્લકે આ'લા હઝરત અલયહિર્રહમા હી જન્મત કા રાસ્તા હૈં ઓર ઇસ રાસ્તે કી ખુલી પહચાન તાજુશરીઆ અઝહરી મિયાં દામત બરકાતુલ્હમ આલિયા હૈં.

હઝરત સચ્ચદ મુહમ્મદ ઇસ્માઈલ ગુલઝાર

મિયાં વાસ્તી કિબ્લા સજ્જાદા નશીન મસૌલી

શરીફ: મુફ્તીએ આ'ઝમ અલયહિર્રહમા કા ઇન્તેખાબ(તાજુશરીઆ દામત બરકાતુલ્હમ આલિયા) લાજવાબ હૈ, યહી વજહ હૈં કે આજ તન્હા એક મેરે શૈખે આ'ઝમ તાજુશરીઆ દામત બરકાતુલ્હમ આલિયા કા હંકા બજ રહા હૈં.

મફ્તી આબિદ હુસૈન કાદરી, જમશેદપૂર,

ઝારખંડ: લિખતે હૈં, ૨૨ જૂન ૨૦૦૮ મુહિબ્બે મોહતરમ કાદરી અબ્દુલ જલીલ સાહબ મદરસા ફૈઝુલ ઉલૂમ જમશેદપુર ને રાકિમુલ હુરૂફ સે ફરમાયા કે પાંચ સાલ કબ્લ હઝરત અઝહરી મિયાં કિબ્લા દારૂલ ઉલૂમ હનફિયા ઝિયાઉલ કુર્આન, લખ્નવી કી દસ્તાર બન્દી કી એક કોન્ફરન્સ મેં ખિતાબ કે લિયે મદઉ(જિસે બુલાયા ગયા હો) થે. ઇન દિનૌ વહાં બારિશ નહી હો રહી થી, સપ્ત કહતસાલી કે અય્યામ ગુઝર રહે થે, લોગોને હઝરત સે અર્ઝ કી કે હુઝૂર બારિશ કે લિયે દુઆ ફરમા દે. હઝરતને નમાઝે ઇસ્તસકા પબ્હી ઓર દુઆએ કી અભી દુઆ કર હી રહે થે કે વહાં મુસ્લાધાર

બારિશ હોને લગી ઔર સારે લોગ ભીગ ગએ. (તજલિયાતે તાજુશરીઆ, સફા-૨૨૯)

મા'લૂમ હુવા કે હમે કહતસાલી ઔર ખુશસાલી કે ઝમાને મેં નમાઝે ઇસ્તસકા કા એહતમામ કરના ચાહિયે. યેહ તાજુશરીઆ કા તરીકા હે ઔર હમારે અસ્લાફ કી સુન્નત હે.

તાજુશરીઆ અપને જદે અમઝદ મુજદિદે દિનો મિલ્લત આ'લા હઝરત અલયહિર્રમતો રિઝવાન કે મઝહરે અતમ ઔર અકસે કામિલ હે. આ'લા હઝરત કી તહરીરી ખિદમાત ઔર તર્જે તહરીર મોહતાજે તા'રુફ નહી. આપ કી તસાનીફ વ તહકીકાત મુખ્તલિફ ઉલૂમ વ ફુનૂન પર મુસ્તમિલ હે. તહકીકી અંદાઝ, મઝબૂત તર્જે ઇસ્તદાલ, કસરતે હવાલાજાત, સલાસિતો રવાની આપકી તહરીર કો શાહકાર બના દેતી હે.

હઝરત મુહદિસે કબીર અલ્લામા ઝિયાઉલ મુસ્તફા આઝમી કાદરી મિસ્બાહી દામત બરકાતુહુમ આલિયા ફરમાતે હે: તાજુશરીઆ કે કલમસે નિકલે હુએ ફતાવા કે મુતાલઆ સે ઐસા લગતા હે કે હમ આ'લા હઝરત ઇમામ અહમદ રઝા કી તહરીર પળહ રહે હે, આપકી તહરીર મેં દલાઇલ ઔર હવાલાજાત કી ભરમાર સે યહી ઝાહિર હોતા હે.

ઇન અકવાલ વ તાસ્સુરાત સે

તાજુશરીઆ અલયહિર્રહમા કી અઝમત વ રિફઅત કા પતા ચલતા હે. આજ જો લોગ અપની સારી તવાનાઈ તાજુશરીઆ કી મુખ્તલિફ પર સર્ફ કર રહે હેં ઐસે લોગો કો અપના મુહાસબા કરને કી સખ્ત ઝરૂરત હે. લેકિન વોહ યેહ નહી કર રહે હેં, શાયદ ઉન્હેં યેહ પતા હે કે અલ્લાહપાક જિસકો બુલંદી અતા ફરમાતા હે ઉસે કોઈ નીચા નહી કર સકતા.

રબ્બે કા'બા સે દુઆ હે કે તાજુશરીઆ અલયહિર્રહમા કી મગફેરત ફરમાએ ઔર જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં આ'લા મકામ અતા ફરમાએ ઔર હમ સુન્ની મુસલ્માનો કી સવાદે આ'ઝમ એહલે સુન્નત વ જમાઅત મસ્લકે આ'લા હઝરત પર હમેશા કાઈમ રખે ઔર ઇમાન પર ખાત્મા બિલખૈર નસીબ ફરમા.

આમીન બિજાહિન્નબીયીલ કરીમ ﷺ

તુ મુજકો ભરી બઝમમેં તન્હા નઝર આયા

પ્રોફેસર ફારૂક અહમદ સિદ્દીકી

મહમૂદલ સિફાત, હઝરત મૌલાના દરમિયાન અગર કભી કિસી કો કિસી સે અહમદ રફાકતી અલયહિર્રહમા(વફાત ૨૬ મઈ ૨૨૫૦) કે ઇન્તકાલ પુરમલાલ સે ઇલ્મી, પર ભી ઉન કી ગહરી નઝર થી.

મઝહબી દુન્યામેં એસા ખલા પૈદા હો ગયા હૈ, આપકો ઇસ ઇન્કેશાફ સે હૈરત હોગી જો શાયદ હી કભી પુર હો સકે, ક્યૂં કે અબ કે વોહ મુખાલેફીને એહલે સુન્નત કે ભી ઝિંદગી કે તમામ શોઅબાજાત મેં ઝવાલ કા પુરખો સે મઅ શજરએ નસબ સે અચ્છી અમલ ઇસ તેઝી સે ઝારી હૈ. હિન્દ વ પાક કી વાકફિયત રખી થી. હિન્દુસ્તાન કી તમામ સુન્ની દુન્યામેં ઉલ્મા વ મશાઈખ કા સિલસિલા તેહરીકાત કા ભી ઉન્હો ને તજઝિયાતી મુતાલઆ નજૂમ નઝર આતા હૈ મગર હઝરત મહમૂદે ક્રિયા થા. સર સય્યદ કી તા'લીમી તહરીક, મિલ્લત કો જો સિફત ઇન તમામ હઝરાત સે તહરીકે નદવા ઓર જામેઆ મલસિયા કે મુમતાઝ કરતી હૈ થી વોહ વુસઅતે મુતાલઆ ક્રિયામ કે પસમંઝર પર ભી હાસિલ મા'લૂમાત કે સાથ ઉન કી ગૈર મા'મૂલી કુવ્વતે હાફઝા, ફરાહમ કરતે ઓર ફિરંગી મહલ કે બુઝુર્ગો ઝહાનત, તબ્બાઈ, હાઝિર દિમાગી વ હાઝિર કી અઝીમુશ્શાન દીની વ તા'લીમી ખિદમાત કે જવાબી ઓર ઇસ્તિહઝારે ઇલ્મી થા. ગૈર તો મોઅતરિફ વ મદદ થે હી. આપ હી મુન્કસમ હિન્દુસ્તાન કે જિતને ભી કદીમ ઇલ્મી ફૈસલા ફરમાઇયે કે હમારે મૌજુદા અકાબેરીન રહાની ખાનવાદે થે ઓર હૈ, ઉન સબ પર મેં એસી જામે'યત કે હામિલ કિતને અશખાસ વોહ તારીખ કે હવાલે સે માહેરાના અંદાઝ મેં હૈ ? ઇસ લિયે મુજે યેહ કહને કી ઇજાઝત ગુફ્તગૂ કરતે થે. યહાં તક કે અકાબિર કે દીજિયે કે

જબ મહર નુમાયા હુવા સબ છુપ ગએ તારે
તુ મુજકો ભરી બઝમ મેં તન્હા નઝર આયા

રાકિમુલ હર્ફ હઝરત મહમૂદે મિલ્લત
સે ઇસ લિયે ભી બેહદ મુતાસ્સિર ઓર
મરઊબ રહા કે વોહ દીનયાત કે ઇલાવા
અદબિયાત પર ભી વસીઅ વ ઉમૂક મુતાલઆ
કે શવાહિદ ફરાહમ કરતે. ઉર્દુ શરઅ વ

અદબ કે આફતાબ વ માહતાબ ગાલિબ,
મીર, ઇકબાલ, કાઝી અબ્દુલ વદૂદ, કલીમુદ્દીન,
અહમદ, શાદે અઝીમ આબાદી, ઇમ્તયાઝ
અલી અરશી, માલિક રામ, મુખ્તારુદ્દીન અહમદ
આરઝૂ, અબુલ કલામ આઝાદ, મૌલાના હસરત
મવહાની, અબ્દુલ માજિદ દરિયાબાદી, હાલી,
શિબ્લી, નઝીર અહમદ વગૈરહ કો ભી ઉન્હોને
પણહા થા ઓર પરખા થા. બિલાતકલ્લુફ ઉન
અસ્હાબે ઇલ્મ વ ફન કી તસાનીફ ઓર
તહરીરો પર વોહ નકદ ફરમાતે. ઇસ લિયે
ભી મેં યેહ કહને મેં હક બજાનિબ હું કે
ઐસા કહાં સે લાઉ કે તુજ સા કહે જિસે

મેં તકરીબન ચાલીસ બરસો તક ઉન
કે નિયાઝમન્દો મેં રહા હું. સાલ મેં ત્રીન-ચાર
મરતબા હાઝિરે ખિદમત હોને કા ભી શર્ફ

હાસિલ હો જાતા થા. ઓર જબ સે મોબાઇલ
કા ઇસ્ટે'માલ આમ હુવા હૈ તબસે તકરીબન
હર રોઝ આઘા ઘંટા તક સુન્ની દુનિયા કી
મૌજુદા સૂરતે હાલ કી પરા ગંધગી, બાહમી
ઇન્તશાર વ ઇફતરાક ઓર નઈ કુતુબ વ
રસાઇલ કે તા'લ્લુક સે તબાદલાએ ખયાલ
હુવા કરતા થા.

મહમૂદે મિલ્લત કા હલ્કએ અહબાબ
બહોત વસીઅ નહી થા. વોહ સબકો ખાતિર
મેં લાતે ભી નહી થે. મેરે ઇલ્મ વ ઇતલાઅ
કે મુતાબિક હઝરત મૌલાના સય્યદ શાહ
રુકનુદ્દીન અસદક મદજિલ્લા ઓર હઝરત
પ્રોફેસર સય્યદ શાહ શમીમ મુન્અમી સાહબ
મદફૂઝા સે ભી ખૂબ ખિલકર ઓર તાદેર
તબાદલએ ખયાલાત ફરમાતે થે. એક ઓર
બાત મૈને યેહ મહસૂસ કી કે વોહ હરગીઝ
મસ્લેહત અન્દેશ નહી થે. જો કહતે બિલ્કુલ
બરમલા, બેબાકી કાના, યા'ની હકગોઈ વ
બેબાકી ઉનકા શિઆર રહા. એક આઘ બાર
મુજસે ભી નારાઝ હોએ મગર ચંદ દિનો હી
મેં ફિર અપની બેલોસ મુહબ્બત વ શફકત સે
નવાઝતે ઓર મરાહિમે ખુસરવાના કા વોહ

આ'લા મે'યાર પેશ કરતે જો ઉનકે શાયાને વક્ત ઉનકી તમામ તસાનીફ ઝેરે બહસ નહી શાન થા. જિન કી તા'દાદ નિસ્ફ દરજન(અડધો ડઝન)

અફસોસ કે અબ દૂર-દૂર તક કોઈ સે ઝિયાદા હૈ. ઇસ મૌઝૂ પર ફિર કભી એસે મોહતરમુલ મકામ બુઝુર્ગ નઝર નહી સરદસ્ત યેહ અર્ઝ કરના ચાહતા હું કે હઝરત આતે જિન સે મિલકર મૈં અપની મસરત વ મહમૂદ મિલ્લત કે વિસાલ સે મુલ્ક વ મસ્લક બસીરત મૈં ખાતિર ખ્વાહ ઇઝાફા મહસૂસ વ મિલ્લત કા નાકાબિલે તલાફી નુક્સાન હુવા કરું, ઉનકા ઝહન ખાલિસ તહકીકી થા. ઉન હૈ જિસ કી ભરપાઈ નહી હો સકેગી.

કી પહલી તસનીફ "તઝકેરએ ઓલમાએ એહલે ઉનકે ઇન્તકાલ પુર મલાલ કે સદમાત સુન્નત" કા શુમાર આજ ભી ઝિંદા કિતાબો સે મૈં અબ ભી મહઝૂં હું. મૌલા તઆલા મૈં હોતા હૈ. ઝિંદા કિતાબસે મુરાદ યેહ હૈ કે ઉનકી તુર્બત પર રહમત કે ફૂલ બરસાએ.

જો કિતાબ હર દૌર મૈં એહલે ઇલ્મ વ અબ આખિર મૈં ઇમામે એહલે સુન્નત દાનિશ કે મુતાલઆ કી મૈઝ કી ઝીનત બની હઝરત ફાઝિલે બરેલ્વી આ'લા હઝરત કે રહી. આજ સે કોઈ આધી સદી પેહલે યેહ યેહ દો શે'ર ઉનકે નઝર કરના ચાહતા હું.

કિતાબ મન્ઝરે આમ પર આઈ થી મગર વાસ્તા ખ્યારે કા એસા હો કે જો સુન્ની મરે આજ ભી વોહ ઉલ્માએ એહલે સુન્નત કે ચૂં ન ફરમાએ, તરે શાહિદ કે વોહ ફાજિર ગયા તા'લ્લુક સે અવ્વલીન માખઝ કી હૈશિયત અર્શ પર ઘુમે મચી, વોહ મોમીન સાલેહ મિલા રખતી હૈ. ઉન કી તાઝા તરીન તસનીફે લતીફ ફર્શ સે માતમ ઉઠે વોહ તય્યબ વ તાહિર ગયા "પાકાને ઉમ્મત" હૈ, ઇસકો "તઝકેરએ ઉલ્માએ એહલે સુન્નત" કા જદીદ એડીશન કહ સકતે હૈ જિસમૈં દીગર બુઝુર્ગો કે ઔર ભી મુફસ્સલ તઝકેરે શામિલ કર કે ઉસકો અપની આખરી યાદગાર બલ્કે શાહકાર બના દિયા હૈ. ઉસ

મમદૂરો' કે મકામ કો અમમત કી નમરસે દેખો

મૌલાના મુહમ્મદ અખ્તર અલી વાજિદુલ કાદરી

આજ જિન તરીકોસે મુઆશરે કી તબાહી હો રહી હૈ, ઇનમૈં સે એક તરીકા અમીરો સે દોસ્તી ઔર ગરીબો કો નાકદ્રી કે સાથ મિલના ભી હૈ. દેખા યેહ જા રહા હૈ કે લોગ અમીરો કી પીઠ પીછે અમીરો કી બુરાઈ તો કરતે હૈ ઔર હલાલ વ હરામ કી તમીઝ ન કરને કા ઇલ્ઝામ ભી લગાતે હૈ મગર જબ અમીર લોગ મિલ જાતે હૈ તો બળી ગર્મજોશી કે સાથ મિલતે હૈ ઔર ગલે ભી લગાતે હૈ લેકિન ગરીબો સે ગર્મજોશી સે નહી મિલતે, ગોયા વોહ યેહ એહસાસ દિલાતે હૈ કે તુમ હમારે મુઆશરે કે ફર્દ તો હો મગર ઇસ તરહ નહી જિસ તરહ એક અમીર હોતા હૈ. જબ કભી અપને રિશ્તેદારો કો ગિનાતે હૈ તો ઇસમૈં ગરીબ રિશ્તેદારોકો નહી ગિનાતે બલકે અમીરો કે નામ ફટફટ શુમાર કરતે હૈ ઔર સિર્ફ ગિનાતે હી નહી બલકે ઇસસે અપની નજદિકી કા ઇઝહાર ભી કરતે હૈ ઔર ખુદ કે હોને કી બાત કરતે હૈ, શાદી-બ્યાહ કે મૌકે પર દા'વત તક નહી દેતે. યેહ તમીઝ માલી અમીરી સે લેકર ઇન્સાની હયાત કે હર શોબે મૈં કી જા રહી હૈ.

મૈં એક શાદીમૈં થા, સાહિબેખાના કે દો ભાઈ થે, એક પારસા, નેક, મુત્તકી ઔર પરહેઝગાર થા. દૂસરા બળા માલદાર જો સુદ કા બળા કરોબારી થા, યાની લોગો કો સુદ પર પૈસે દેતા થા, જબ શાદી મૈં બળી તા'દાદ મૈં મહેમાન આએ તો અપને કરીબ ઇસી સુદખોર ભાઈ કો રખા, સુદખોર ભાઈસે પૈસા ભી લિયા ઔર ધૂમધામ સે શાદી કરાઈ, ગરીબ મુત્તકી, પરહેઝગાર ભાઈ શાદી મૈં શરીક રહા, ઇનકી બેટી ઔર દામાદ કે લિયે દુઆએ કરતા રહા, મગર ઇસે કદ્ર કી નિગાહ સે નહી દેખા, જબ કોઈ નયા દોસ્ત એહલે ખાના કે તા'લ્લુક સે પુછતા તો અપને સુદખોર ભાઈ કા તા'રુફ કરાતા કે મેરા ભાઈ બહોત બળા કારોબાર કરતા હૈ, શહરમૈં ઇસકે પૈસે સે લોગ કરોબાર કરતે હૈ. એસે મૈં ગરીબને ભી બહેશિયતે ઇન્સાન મુજસે યેહ શિકાયત કિયા કે મૌલાના દેખિયે મેરે ભાઈ કા અંદાઝ, મુજે વોહ ખાતિર મૈં નહી લા રહા હૈ ઔર મેરે સુદખોર ભાઈ કા તા'રુફ હર જગહ કરા રહા હૈ, મેને ઇનકો તસલ્લી દી કે આપકા મકામ અલ્લા વ રસૂલ કે નજદીક બહોત બુલંદ હૈ, આપ મુત્મઈન રહૈ, વોહ બોલે કે મૈં મુત્મઈન હું મગર ઇસકે અંદાઝ પર અફસોસ હો

રહા છે.

મુજે લગતા છે કે શાયદ યહી વજહ છે કે આજ ઇન્સાન હરામખોરી ઔર નાજાઇઝ કારોબાર કરને સે ગુરેઝ નહી કર રહા છે, જિસે દેખિયે વોહ બસ માલદાર બનને કા ખ્વાબ દેખ રહા છે ઔર જાઇઝ વ નાજાઇઝ કી તમીઝ કિયે બિના માલદાર બનને કે ઝૌક મેં હર કામ કિયે જા રહા છે, જબકે ઇસ્લામી તારીખ મેં સિફ માલદારી ઔર અમીરી કો કોઈ એહમિયત નહી દી ગઈ બલકે તકવા વ તહારત કો ફૌકિયત દી ગઈ છે, મુત્તકિયો ઔર પરહેઝગારો સે દુઆએ લી ગઈ હૈં, રિવાયતો મેં આયા છે કે એક મઝદૂર ને અપને હાથ કો આકાએ દો જહાં સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કો દિખાયા, હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને દેખા તો ફરમાયા કે ઇસ મેં કયા લિખા છે ? મઝદૂરને અર્ઝ કિયા આકા ! મેં અમી કુદાલ યા'ની ફાવળા ચલાકર આયા હું, હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને મઝદૂર કે હાથ કો ચૂમા ઔર અપની આંખોસે લગાતે હુએ ઇર્શાદ ફરમાયા:

الكاسب حبيب الله

(જો આદમી મેહનત કરતા હૈ વોહ અલ્લાહ તઆલા કા હબીબ હૈ.)

અંદાઝા કરેં કે આકાએ દો જહાં ગરીબ મઝદૂર કા હાથ ચૂમ રહે હૈં ઔર મઝદૂર કે હાથ કો અપની આંખો સે મલ રહે છે, મગર આજ હમ મઝદૂરો સે બહોત દૂર ભાગ રહે છે, હમે શર્મ આતી હૈં ઉનસે મિલને મેં, ઉનકો દા'વત નહી દેતે, ઉનકે હોસલો કે ચિરાગ કો બુજા રહે છે, આજ કરોળો મઝદૂર મુસલમાન હૈ, જિનકી અપની બસ્તિયો મેં, રિશ્તેદારો મેં, અહબાબ મેં, મુલ્ક મેં, બૈરુને મુલ્ક મેં નાકદ્રી હો રહી હૈ, ઇસ લિયે હમ મુસલમાનો કો ચાહિયે કે મગરૂર બેદીન શેઠો કી દોસ્તી સે બચેં ઔર અપને એહલે ખાના કો બચાએ કે બેજા દોસ્તી સે મુઆશરે કો નૌજવાનો ઔર દિગર તંગદસ્ત ઇમાનદારો કી ઝિંદગિયો પર મન્ફી અસરાત મુરત્તબ હો રહે છે, એહલે ઇમાન કે બીચ ખુસૂસન ઔર આમ ઇન્સાનો મેં ઉમૂમન ગરીબ ઇમાનદાર લોગો કી કદ્ર કરેં ઔર ઉનસે દોસ્તી ઔર તા'લ્લુક રખને કા ઇઝહાર કરેં, અપને ઘરો મેં દા'વત દેં, ઉનકી દા'વતો કો અદા કરેં, ઇઝ્ઝત કી નિગાહ સે દેખેં કે મુઆશરે મેં યેહ મઝદૂર લોગ અલ્લાહ કે હબીબ હૈં. અલ્લાહ તઆલા અહલે દુન્યા કી મુહબ્બતો સે હમે ઇજતનાબ કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ. આમીન.....

ઔરત કે દરજાત

હઝરત અલ્લામા સૈયદ મુતીઉલ્લાહ રાશિદ

વકતે વિલાદત સે અય્યામે રજાઅત તક નન્હાસા ખિલૌના હૈ ઘરભર કે લિયે બેશક
સબ પ્યારસે આખોંકી પુતલી ઉસે કહતે હૈ
છે સાલકી હોને તક તમ્હીદે શરાઅત હૈ ઉસકે લિયે કુલ દુન્યા ગુળ્યોસે ઈબારત હૈ
મા'સૂમ ફરિશ્તા હૈ નન્હી ઉસે કહતે હૈ
છે સાલ સે પન્દ્ર તક તા'લીમ કી દિલદાદહ ખિદમતકો બુઝુર્ગો કી હર વકત હૈ આમાદા
નન્હે સે બહન ભાઈ બાજી ઉસે કહતે હૈ
પન્દ્ર સે અઠારા તક મગરૂરે હયા પરવર બેલતી હૈ ફકત અપની હમ જોલિયોસે મિલકર
ખુદારીયે ઈસ્મત કી દેવી ઉસે કહતે હૈ
કદબાનુ કે દરજે મેં પચ્ચીસ તક આતી હૈ ફિર અઝમતે નિસ્વાની શાન અપની દિખાતી હૈ
બચ્ચોંકી ફિદાઈ હૈ અમ્મી ઉસે કહતે હૈ
ચાલીસ સે કુછ ઉપર જબ ઉસને કદમ રખા અલ્લાહને રુત્બે મેં યેહ ઔર શર્ફ બખ્શા
એક પૈકરે અઝમત હૈ દાદી ઉસે કહતે હૈ
આગે વોહ જિયે જબક તક સરદાર હૈ કુમ્બે કી માલિક હૈ ભરે ઘરકી મુખ્તાર હૈ કુમ્બેકી
દાદી ઉસે કહતે હૈ નાની ઉસે કહતે હૈ
હર સન મેં ગર્ઝ ઔરત મુસ્તવજિબે ઈઝ્ઝત હૈ રાશિદ યેહ દલીલ અપની ઉસ કૌલપે હુજજત હૈ
નામોસે શરીઅત હૈ છમ્મી ઉસે કહતે હૈ
સબ પ્યાર સે આંખો કી પુતલી ઉસે કહતે હૈ

★ બરકાતી પૈગામ ★

- ઇલ્મ હાસિલ કરના હર મુસલ્માન મર્દ ઓર ઓરત પર ફર્જ છે.
- ઇલ્મ સદકએ જારિયા છે. મિલ્લત કી તા'લીમ કી ફિક કરકે સવાબે જારિયા કે મુસ્તહિક બનો.
- ઇલ્મ કે બગૈર કોઈ કૌમ ઇમ્મત કા મકામ હાસિલ નહી કર સકતી.
- હમારે તમામ મસાઇલ કી જળ ઇલ્મ સે દૂરી છે.
- તા'લીમ કી જળે કડવી હોતી છે લેકિન ફલ મીઠા હોતા છે.
- ઇલ્મ રૌશની છે, જહાલત અંધેરા છે.
- તમામ ખૂબિયો કા મજમુઆ ઇલ્મ સીખના છે ઓર અમલ કરના ફિર ઓરો કો સિખાના.
- વાલિદૈન કા ઓલાદ કે લિયે બેહતરીન તોહફા ઇલ્મ છે.
- બચ્ચો કી તા'લીમ પર કિયા ગયા ખર્ચ બેહતરીન સદકા છે.
- ઇલ્મ વોહ ખઝાના છે જો બજહતા હી રહતા છે.
- ઇલ્મ વોહ લાઝવાલ દોલત છે જિસકો કોઈ નહી ચુરા સકતા.
- આપકા બચ્ચા કલ કા મિઅમાર(બનાનેવાલા) છે. બચ્ચો કી અચ્છી તા'લીમ વ તરબિયત કૌમ વ મિલ્લત કે તરક્કી વ ખુશહાલી કી ઝમાનત છે.

આધી રોટી ખાએ બચ્ચો કો પઠ્ઠાએ.

ના'ત શરીર

આલમ મેં બારાત રચી હે અર્શકા દુલ્હા આયા હે
જગમગ-જગમગ દુન્યા સજી હે અર્શકા દુલ્હા આયા હે
કુફ કી બૂ કાફૂર હુઈ હે શાહે દી કે આને સે
ખુશબુએ ઈમા ફેલી હે અર્શ કા દુલ્હા આયા હે
નિખરે નિખરે ગુલશન સારે રંગ અજબા હે ફૂલોં કે
ડાલી ડાલી ચૂં મેહકી હે અર્શકા દુલ્હા આયા હે
હૂરોં ગિલ્માં સારે મલાઈક જિન્નો ઘન્સાં તાબે હે
દોનોં આલમ પર શાહી હે અર્શકા દુલ્હા આયા હે
ફરિષ્ટે ચમકા અર્શ કા તારા આમેનાબી કે ઘર ઉતરા
દો આલમ મેં ધૂમ મચી હે અર્શકા દુલ્હા આયા હે
મેઅરાજ કી મંઝિલ પે ઉજાગર તન્હા ફાઈઝ સરવર હે
બારાતી હર એક નબી હે અર્શકા દુલ્હા આયા હે

મનકબત દરશાને આ'લા હઝરત

સુન્નીયોં કા પેશવા મેરા રઝા મેરા રઝા
આશિકોં કા રેહનુમા મેરા રઝા મેરા રઝા
બાઈકે કિબ્રિયા મેરા રઝા મેરા રઝા
બાકમાલો બાહયા મેરા રઝા મેરા રઝા.....
સો સાલા ઉર્સે આલા હઝરત હૈ. સો સાલા ઉર્સે આલા હઝરત હૈ.
ચાર સુ મચી હૈ દેખો ધૂમ જશન કી
સો સાલા ઉર્સે આલા હઝરત હૈ. સો સાલા ઉર્સે આલા હઝરત હૈ.
હર તરફ રઝા-રઝા કી ધૂમ હૈ મચી
સો સાલા ઉર્સે આલા હઝરત હૈ. સો સાલા ઉર્સે આલા હઝરત હૈ.
હર ઝબા પે હૈ તરાને અય મેરે રઝા
ગા રહે હૈ ગુન તેરે જહાં કે પેશવા
શાન તેરી વાહ-વાહ કિસ કદર બળી
સો સાલા ઉર્સે આલા હઝરત હૈ. સો સાલા ઉર્સે આલા હઝરત હૈ.
હોગા તેરે ઘર મેં એક વલી કા અબ ઝુહૂર
પેહલે હી સે મિલ ચુકી બિશારતે હુઝૂર
તેહનીયત હૈ પેશ આપકો નકી અલી
સો સાલા ઉર્સે આલા હઝરત હૈ. સો સાલા ઉર્સે આલા હઝરત હૈ.
વકફ ઝિંદગી રહી બરાએ મુસ્તફા
મીઠે-મીઠે મુસ્તફા કા તુહે લાડલા
ચાહતે હૈ દિલ સે તુજકો સારે ઉમ્મતી
સો સાલા ઉર્સે આલા હઝરત હૈ. સો સાલા ઉર્સે આલા હઝરત હૈ.
હામિદો હસન રઝા વ મુસ્તફા રઝા
અમઝદો મુહમ્મદો ઝફર કી બાત કયા
કૈસી-કૈસી આલા હસ્તી તુને હમકો દી
સો સાલા ઉર્સે આલા હઝરત હૈ. સો સાલા ઉર્સે આલા હઝરત હૈ.
તેરા ફાની કિસ તરહ સે કર સકે બયાં
જિસ કદર બળહાઈ રબને પ્યારે તેરી શાન
ઔર બનાયા રબને તુજકો અપના વલી
સો સાલા ઉર્સે આલા હઝરત હૈ. સો સાલા ઉર્સે આલા હઝરત હૈ.

ਐਰੋ ખબર

જને ઈમામ અહમદ રજા

૫ સફરુલ મુઝફ્ફર ૧૪૪૦ હિ. બમુતાબિક ૪ નવમ્બર ૨૦૧૮, બરોઝ ઇત્વાર દારૂલ ઉલૂમ હસનિયા મેં ૧૦૦ વાં ઉર્સે આલા હઝરત ઇમામ અહમદ રજા ખાં કાદરી બરકાતી કુદ્દિસ સિરુહુ કે સુનહરે મૌકે પર એક અઝીમુશ્શાન જશન મુન્અકિદ હુઆ. પ્રોગ્રામ કા આગાઝ મુહમ્મદ અદનાન કી પુર કેફ તિલાવતે કલામે પાક સે હુઆ. તલ્બાને યકે બાદ દીગર ના'ત વ મન્કબત પેશ કિયે. ઇસી મૌકે પર ૧૨ રબિઉન્નૂર કો હોનેવાલે ઇન્આમી મુકાબલે કા ટેસ્ટ હુઆ, ના'ત મેં ૩૭ તલ્બાને હિસ્સા લિયા ઓર તકરીર મેં ૧૭ તલ્બા ને હિસ્સા લિયા થા. ના'ત મેં ૪ તલ્બા કો ઓર તકરીર મેં ૩ તલ્બા કો લિયા ગયા, બાકી તલ્બાકો જનાબ કારી હાજી શાહિદ હુસૈન હરસોલિયા કી તરફ સે એઅઝાઝી ઇન્આમ દિયા ગયા. આબિર મેં સલાતો સલામ વ દુઆ પર જશન કા ઇખ્તિતામ હુઆ.

રિપોર્ટ: મુહમ્મદ અસ્ફહાન(સાલેસા જમાઅત)

જને મખ્દૂમ સીમનાની વ હઝરત શાહ વજીહુદ્દીન વ મીરા દાતાર

રહમતુલ્લાહ અલયહ

હર સાલ કી તરહ ઇસ સાલ ભી ૨૮ મુહર્રમુલ હરામ ૧૪૪૦ હિ. કો સુબ્હા ૧૧ બજે દારૂલ ઉલૂમ હસનિયા કે સદર મુદર્રિસ મુહમ્મદ ગુલઝાર અશરફ સાહબ કી સરપરસ્તી મેં તલ્બા જમીઅતુલ હસન દારૂલ ઉલૂમ હસનિયા કે ઝેરે એહતમામ દારૂલ ઉલૂમ કે વસીઅ હોલ મેં તારીફુસ સલ્તનત સૈયદ જહાંગીર અશરફ સીમનાની રહમતુલ્લાહ અલયહ ઓર ઉસ્તાઝુલ હિંદ હઝરત શાહ વજીહુદ્દીન અલ્વી ઓર હઝરત સૈયદ મીરા દાતાર રહમતુલ્લાહ અલયહ કા ઉર્સ મુકદ્દસ નિહાયત હી તઝકો એહતેશામ કે સાથ મનાયા ગયા જિસમેં હઝરત અલ્લામા મુહમ્મદ સુફિયાન હસની ઉસ્તાઝ દારૂલ ઉલૂમ હાઝા ને શાને અવલિયા પર જામેઅ

વ માનેઅ ખિતાબ ફરમાયા. જુમ્લા અસાતઝએ દારૂલ ઉલૂમ વ દિગર હઝરાત ને શિક્ત ફરમાઈ આખિર મેં સલાતો સલામ વ ફાતેહા ખ્વાની ઔર દુઆ કે સાથ પ્રોગ્રામ કા ઈખ્તિતામ હુઆ.

રિપોર્ટ: મુહમ્મદ આરિફ રઝા, મુતઅલ્લિમ જમાઅતે ફઝીલત

हिमंतनगर में छा'वते ઇસ્લામી કી જાનિબ સે જશને આલા હમરત

રહમતુલ્લાહ હલયહ

તબ્લીગે કુર્આનો સુન્નત કી આલમગીર તહરીક દા'વતે ઇસ્લામી કી જાનિબ સે રૂપ સફરૂલ મુઝફ્ફર ૧૪૪૦ હિ. બમુતાબિક ૪ નવમ્બર ૨૦૧૮ બરોઝ ઇત્વાર એક રોઝા અઝીમુશ્શાન જશન હસનિયા હોલ મેં મુન્અકિદ હુઆ. મુબદિલગીન કે ઇસ્લાહી બયાનાત હુએ, હમ્દો ના'ત ઔર સુન્નતેં વ આદાબ સીખાને કે હલકો કા ભી સિલસિલા રહા.

રિપોર્ટ: મુહમ્મદ નોઅમાન રઝા, જમાઅતે તખરસુસ

ઇઝહારે તા'ઝિયત

દારૂલ ઉલૂમ હસનિયા કે સીનિઅર ઉસ્તાદ મુફ્તી વકારઅલી એહસાની સાહબ કી એહલિયા કા 5 નવમ્બર 2018 બરોઝ પીર તવીલ અલાલત કે બાદ ઇન્તકાલ હો ગયા, મર્હુમા કે દોનો ગુર્દે(કિડની) નાકારા(ફેલ) હો ચુકે થે.

અરાકીને દારૂલ ઉલૂમ ને મર્હુમા કે ઇસાલે સવાબ કે લિયે 7 નવમ્બર 2018 બરોઝ બુધ, બાદ નમાઝે ફજ જામા મસ્જિદ મેં ઇસાલે સવાબ કી મેહફીલ મુન્અકિદ કી. જિસમેં અસાતઝએ દારૂલ ઉલૂમ વ તુલ્બાને શરીક હોકર મર્હુમા કે લિયે દુઆએ મગફેરત કી.

રબ્બે કરીમ મુફ્તી સાહબ ઔર ઉનકે દોનો બચ્ચો વ દીગર એહલે ખાના કો સબ્રે જમીલ અતા ફરમાએ, મર્હુમા કે સગાઈર વ કબાઈર કો મુઆફ ફરમાકર ઉન્હે જન્નત મેં આ'લા મકામ અતા ફરમાએ. આમીન...

અરાકીન વ અસાતઝા વ જમીઅ તુલ્બા

દારૂલ ઉલૂમ હસનિયા